

Groninga

Mededelingenblad van de afdelingen „Groningen en Noord-Drenthe” en „Winschoten” van de Nederlandse Genealogische Vereniging

10e JAARGANG

NUMMER 7-8

JULI-AUGUSTUS 1964

Redactie :

T. Balk, F. Renssen en O. D. J. Roemeling

Redactiesecretariaat en Administratie :

T. Balk, Eyssoniusstraat 15 te Groningen

Abonnementsgeld :

voor leden van de N.G.V. f 9.—, voor
niet-leden f 11.50, te storten op postrek
nr. 1019484 ten name van de
Penningmeester van „Groninga” te
Harkstede

HET GESLACHT EEUWES

door Ds. I. HAMMING

Het was wel heel toevallig, dat de heer Kruijer en ondergetekende beiden een artikel inzonden over het geslacht Euwes. Zo zijn we in staat elanders artikel te beoordelen.

De heer Kruijer meent met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid te kunnen aantonen dat Focke Euwes van Bottemaheerd afkomstig is van Jacobusmaheerd onder Leermens. Ik kan niet zeggen, dat zijn argumenten mij gewichtig genoeg voorkomen, hoe belangrijk overigens zijn artikel ook moge zijn. Enkele opmerkingen volgen hier.

Met de schrijver ben ik het eens, dat Focke Euwes van Bottemaheerd niet de zwager kan zijn van Ulphert Writzers. Dat is buiten kijf Focke Euwes van Jacobusmaheerd, overleden 3 dec. 1674. Zijn weduwe Maijke Writzers leeft nog in 1685.

Focke Euwes van Bottemaheerd kan een zoon zijn van deze Focke, zoals de heer Kruijer waarschijnlijk acht. Ik acht het mogelijk, meer niet. De enige aanwijzing, die de schrijver heeft, ligt in de naam Writzer.

Maijke Writzers heeft een broer, die Writzer Alles heet, en Focke Euwes van Bottemaheerd heeft een zoon Writzer. Die zou dan dus naar zijn oud-oom zijn genoemd. Niet de eerstaangewezene om te vernoemen. Eerder valt te denken aan de grootvader van moederszijde.

Het betoog van de schrijver inzake de bedorven grafsteen acht ik overtuigd. Alleen vergist hij zich, wanneer hij hier spreekt over de grootmoeder van Popke Euwes. Hij bedoelt de moeder. Deze is Enne Itens, de vrouw van Focke Euwens, overl. 6 Mei 1615. Op grond van haar wapen moet zij een dochter zijn van Reneko Itens en Froucke Elema.

De naam Enne wijst ook in die richting, want de oudste dochter van Reneko Elema, die gehuwd is met Bijwe Itens, zuster van Reneko Itens, is ook een Enne. Er is maar een moeilijkheid: Abel Eppens heeft het in zijn Kroniek (I blz. 396) over de verwanten van zijn vrouw. Hij spreekt dan over de kinderen van Waelke Ellema en Tyalde, en schrijft:

„Vroucko was to Oldenziel begeven an Reniko Itens, lat na 2 dochteren Bijwe und Vroucko myt twe broderen Waelco, Abel van Vroucko, Ellema suster, der anderde vrouwe ys west Tyade Nansums suster”.

Abel Eppens noemt dus enkel als dochters Bijwe en Vroucko. Ik denk hier aan een vergissing van Abel Eppens. Aan onkunde valt niet te denken, want Eekwerd en Leermens liggen vlak bij elkaar.

Na het bovenstaande geschreven te hebben heb ik een verrassende ontdekking gedaan in een procedure om de slijting van het redgerecht, dat valt op Jacobusmaheerd, in het jaar 1612. Enne, de weduwvrouw van Sal. Focko Ewens met haar kinderkens maken aanspraak. Voor haar treedt op haar broer Waelke Itens; ook haar swager (schoonzoon) Peter Lambers. Zie voor de laatste het grafschrift van Wischke Euwens.

Enne is dus een zuster van Waelke Itens. Abel Eppens zal haar bij vergissing Vroucke genoemd hebben door haar moeders naam.

Reneko (Remko, Rembt) Itens is geen zoon van Here Itens maar een broer. Abel Eppens deelt mee (I. 395), dat Ringe Ellema is gehuwd met „Renko und Here Itens suster”. Zij zullen beiden zoons zijn geweest van Abel Itens, gezien het feit, dat de zoons van Reneko Itens en Vroucke Elema de namen Waelcke en Abel dragen, de namen van de beide grootvaders blijkbaar.

Ik geloof ook, dat Focke Ewens, de man van Enne Itens, een zoon is van Popko. Waar deze in 1552 nog minderjarig is en Focke reeds in 1603 komt te sterven, kan hij niet oud geworden zijn.

Focke Euwes van Bottemaheerd kan bezwaarlijk getrouwd zijn met Bouwe Popkens, de zuster van Nombde Popkens. Zij moet reeds plm. 1625 zijn geboren. Het ligt ook helemaal niet voor de hand, dat Focko Euwes met de vroegere bewoners van Bottemaheerd verwant was, want daartussen heeft nog een andere op die heerd gewoond.

De heer Kruijer vengist zich, wanneer hij schrijft, dat Pieter Writzers Euwes de vader was van Magdalena, die huwde met Ds. Metelekamp. Dat huwelijk vond plaats in 1727, terwijl genoemde Pieter is geboren in 1730. Zij is een dochter van Pieter Euwes op 't Zand. Deze wordt bij de taxatie van 1730 aangeslagen voor 14 gl. Waar ook Focke Euwes van 't Zand naar Bottemaheerd trekt, kunnen ze verwant zijn.

Mijn eindkonklusie is, dat we over de afstemming van deze Focke nog geheel in het onzekere verkeren. Verwantschap met de familie onder Leermens ligt voor de hand; maar waar de naam Focke Ewes reeds in 1515 voorkomt, zijn er talloze mogelijkheden. Voor een „aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid” kan ik dan ook geen voldoende gronden vinden.

* *

DE HERKOMST VAN DE GRONINGER BLINCKSEMA'S

door Ds. D. VAN DIJK

De naam BLINXMA, BLINCKSMA of BLINCKSEMA is ontleend aan de buurtschap DE BLINK, gelegen tussen Rauwerd en Irnsum in de Friese gemeente RAUWERDERHEM. Men kan zulks bewijzen aan de hand van het volgende:

In het Rechterlijk Archief van Rauwerderhem vinden we een koopacte van de volgende inhoud: (R. A. Leeuwarden A 3 Rauwerderhem, voorin.)

„Jancke Cornelis en Riuertke Dyrcksdr echtelieden thoe Weidum begeren boden en consent op de coop van sekere 3/5 parten van 8 pondemaat 4 einsen een penninck land. leggende zes pondemaat vier einsen de penninck op de blinke in Piersma state over hoog en leeg in de groete blinck en de 2 pondematen uytwijde land in die lutke blinck gecof van Jancke Aerntsxn tot Irnsum, Jan Jans thoe Jorwert en Dirck Baukes thoe Gripskerck, luit den coop brief daer aff de 1 dach de 15 10 bris (Oct.) 1595 de 2 dach de 12 January 1596 de 3 dach de 6 February.

t Recht passeert consent ...luit sijn titel.

JANCKE AERNTS (Administrateur van de Beneficiaal-goederen te Irnsum na 1580, ook Kerkvoogd en Dorpsrechter) was dus in de 16e eeuw medeigenaar van landerijen op de Blinck onder Rauwert.

Vermoedelijk waren deze landen afkomstig van zijn echtgenote ANNA DIRCKSdr. In Friesland hebben verschillende nakomelingen van twee zonen van Jancke Aernts en Anna Dircksdr de naam BLINCKSMA aangenomen, met name sommige kinderen van SYTSE JANCKFS en van BAUKE JANCKES (JENCKES), die beide op de Blinck hebben gewoond.

De Groninger Blincksema's zijn afstammelingen van JANCKE AERNTS en ANNA DIRCKSdr (van wie o.a. ook P. J. Troelstra en P. S. Gerbrandij in rechte mannelijke lijn afstammen).

Tot bewijs diene het volgende:

In het Recesboek A 4 van Rauwerderhem bevindt zich de erfscheiding van de kinderen van Jancke Aernts d.d. 27 Febr. 1606, alsmede de voogdstelling over de toen nog minderjarige 3 jongste kinderen. Hieraan zij het volgende ontleend: „Op huden den 27 Febr. Ao 1606 zijn de erfgenamen van wijlen Jancke Aernsz naemptlichen Jan, Syttye ende Willem Jancke soenen, gebroederen, Freerck Jenckezn als man en vooght over Wompck Jenckedr, Seerp Syoerds als man en vooght over Sybrich Jenckedr daervoor caverende de rato in der qualiteit de oldste kynderen van Jantke vrschr ter eenre, - ende Dirck Freerckszn tot Raerd, Jantke Cornelis tot Weydum, ende Eelcke Aernszn tot Irnsum als voormomers ofte Curateyrs totten drie jongste kinderen van Jantke voorsz voor mij Piter van Eysingha Grietman ende Hans Tyaerzn Secr in t waerhuys gecompareerd. . enz.

Voogdstellingen:

Piter van Eysingha heeft geauthoriseert Eelck Aerns (broer van Jantke, D.v.D.) tot Curator ten versoeke van Rienck Jenckezn olt omtrent twintich jaren..... om diens goederen te administreren „gelijk een vroom en oprecht Curator schuldig is te doen en heeft den eede in handen van mij Grietman gepresteerd onder hypothecatie syner goederen met submissie van desen Gerechte.”

Ao naestlaeste Febr. Ao 1606.

(Opm. Deze Rienck is de voorvader van steller dezès, alsook van Gerbrandij en Troelstra)

Ten verzoeke van Tryn Jantkedr old omtrent 17 jaren wordt geauthoriseerd Jan Jenckezn te Irnsum (de oudste broer).

Ten verzoeke van de jongste zoon BAUCKE JENCKES is geauthoriseerd Freerck Jenckezn, man van de oudste dochter Wompck. Deze Baucke heeft na SYTSE op de boerderij DE BLINCK gewoond. Ook van zijn nageslacht namen sommige de naam BLINCKSMA aan.

In het Rechterlijk Archief van de Gemeente Baarderadeel, waarin het dorp WEIDUM gelegen is, zijn de kinderen en erfgenamen van SYTSE JENCKES te vinden, n.l. in N 9 fol 58 Ao 1669. Het zijn: Aernt Sytse wonende onder Weetringh in Holland; Dirck Sytses, Aede Sytses te Boxum,

Aeght Sytsedr te Mantgum, Sybrich Sytses te Hichtum, Jencke Sytses (Roscam) te Weidum, Jets Sytses geh. met Claas Gerrys, Jancke Sytses geh. met Jacob Jans, Jan Sytses te Hylaerd, en Jencke Stses te Burgwerd.

Men dient op te merken, dat de vrouw van SYTSE Jenckes heette GRIET JENCKEdr. Ook haar vader is vernoemd, zodat er twee zonen Jencke in het gezin waren.

SYTSE JENTIES die plm. 1676 met MARIA EYSSO's WIERSMA trouwt, en boer wordt op THYUM onder WINSUM (Gr.) is een zoon van Jencke Sytses van Weidum.

Bewijs (voorzoover tot heden 12 mei 1964 gevonden) hiervoor is het volgende: In het Rechterlijk Archief van Baarderadeel vindt men in Recesboek C 7 (R. A. Leeuwarden) d.d. 1685, Gerechtsdag van 6 Juli 1685 de aantekening: „SYTSE JENTIES, wonende tot WINSUM IN GRONINGER LANT, eligerende domicilium citandi ten huize van den Exet. (Executeur, D.v.D.) Justus Hovius tot WEIDUM contra Douwe Claesen tot Winsum vermits oppositie bij den gedaagde per Offringa stante? judicio gedaen... dient van libel.

Onze conclusie moet dus zijn, dat SYTSE JENTIES, zoon van Jentcke Sytses en Antie Baukes (neef en nicht) die te Weidum in Baarderadeel woonden, omstreeks 1684 naar Groningerland is gegaan, en de naam Blincksema heeft aangenomen. Hij leefde omstreeks 1645 - 1699.

Zijn weduwe MARIA EISSO's WIEREMA kwam in 1699 met 3 dochters naar MAARSLAG, met attestatie van Noordhorn (Zie Kerkeboek Mensingeweer).

1. Haar dochter Sjoucke was toen al belijdend lid; zij trouwde met Repke Jans Froma (diens 2e huwelijk), Dijkgraaf van de Burumer zeedijken in Kollumerland en Nw. Kruisland. Zij is jong overleden en had een zoon Jan Repkes. Ook deze is niet oud geworden. In 1729 is een proces gevoerd over diens erfdeel, waarop de Blincksema's mede aanspraak maakten, welke eis is toegewezen.

De overige kinderen van Sytse Jenties Blincksema en Maria Wiersema waren:

2. EISSO WIERSEMA BLINCKSEMA, gedoopt 4.7.1686 te WINSUM Gr., later gehuwd met CORNELISKE WRITSER HEINESdr. Kinderen zie beneden.
3. JENTIE SYTSES BLINCKSEMA, woont omstr. 1730 te GRYPSEKERK
4. ELISABETH SYTES aangenomen als lidmate 22.6.1704 te MAARSLAG, met attestatie vertrokken 1.12.1706, mogelijk naar Eenrum (Eenderen?).
5. NIELTJE SYTES BLINCKSEMA, aangenomen als lidmate 20.3.1701 te MENSINGEWEER, gehuwd (1) met JACOBUS SCHUIRMANS en (2) met FRIK LUBBERTS, waarvan o.a. TRIJNTJE FRIKS, gehuwd 1731 met FRIK BERENDS CLEVERINGA.
6. AEILKE SYTSES BLINCKSEMA, aangenomen als lidmate 5.4.1716 te MAARSLAG. Gehuwd (1) met ALBERT WIERSEMA van Rollingeweer op 29.3.1720, en (2) met AME PETERS. Uit het eerste huwelijk een dochter:
Maria Alberts Wiersema, 1722 - 1795 huwde 27.3.1756 met HILLEBRANT SIEMENS WIERSEMA, landb. te Winsum Gr., waarvan Grietje.
Kinderen van EISSO WIERSEMA (BLINCKSEMA), landb. te TINALLINGE, later te WEHE,, en CORNELISKE WRITSER HEINESdr.
- 2a. WRITSER HEINES, gedoopt 4.6.1716 te PIETERBUREN.
- 2b. SYTSE JENTIES (Eisso Blincksema zoon), gedoopt 23.8.1717 te WIERHUIZEN.
- 2c. SYTSE JENTIES, gedoopt 11.12.1718 te WIERHUIZEN.
- 2d. TJEERD WYRSEMA, gedoopt 26.5.1720 te WEHE.
- 2e. MARIA EYSES BLINCK, gedoopt 22.11.1722 te WEHE.
- 2f. TJEERD WYRSEMA, gedoopt 9.2.1725 te WEHE.
- 2g. JURRIEN WYRSEMA, gedoopt 21.8.1729 te TINALLINGE.
- 2h. GARMT WYRSEMA, gedoopt 2.10.1731 te TINALLINGE.

Alleen van deze laatste vonden wij tot nu toe nageslacht.

Vele gegevens werden ontleend aan K. J. Ritzema van Ikema, „Ommelander Geslachten”.

Naschrift: De Heer van Dijk, Gijsb. Japixstr. 42, Leeuwarden, mist het door hem op de tentoonstelling te Warffum ter inzage gedeponeerde schetskaartje van Rauwerderhem. Wie kan hem hierover inlichten? Red.

* * *

Het Westerkwartierse geslacht HUMMERSMA

door P. LUINSTR

(VI)

1630. Frans is landbouwer te Lutjegast. Het „Schatregister voor de verponding” (grondbelasting) vermeldt over hem in genoemd jaar het volgende:

Grote-Gaste: Frans Hommersma 2 grassen

Lutcke-Gast: Frans Hommersma 2 grassen

Sibalde-buren-boven: Frans Hummersma 3 grassen

1640. Het ging niet zo best met de boerderij te Lutjegast. Frans raakte verder in de schuld. Het gevolg was dat de grond in Lutjegast hem te warm werd onder de voeten en uit de stemcohieren blijkt dat hij in dit jaar „bruiker” was van de boerderij nr. 5 op het Nieuw Kruisland (bij Munnikezijl). Hij staat dan te boek als *Frans Hommerts*. Deze boerderij was vroeger eigendom van het Gerkesklooster. In het jaar 1698 woont Harmen Cloppenburch op deze boerderij. De eigenaar is dan: Raatsheer Martinus van Scheltinga, getrouwd met Wiskia van Broersma (Proclamatieboek Q 6 en 7).

1646. *Frans Jmes Hommersma* wonende op 't Niewlant onder de Clockslagh van Burum voor mijselven en de rato caverende voor *Jicke Jans* dr. mijn echte huisvrouw bekent schuldig te zijn aan den Heer Jacob Jelerts Rosema, Dyckgraef en Ontvanger Generaal over Collumerlant en Tryntie Pieters Cleveringa echtelieden wonende onder de Clockslagh van Collum de somma van 2000 goudgulden ieder XVIII stuivers doende, gereede verschoten penningen. Te betalen Allerheiligen 1647 naestcomende met 5% interest vanaf Eerste Allerheiligen (1 nov.) 1646 af

te rekenen, met dien expresse beding, dat ick debiteur en Interessen op Allerheiligen 1647 verschenen voor den 1sten May 1648 zal opbrengen, of anders bij gebreke 6 % jaerlyks te betalen en verbind en verhypothecere..... sampt voor kosten en schaden al myn goederen generaal, en speciaal mijn huis en landen bij mij tegenwoordig bewoont en gebruikt..... enz. (het voorgaande verkort weergegeven). Actum Collum, 1 December 1646 en was vertekent Frans Hommersma. (Hypotheekboek Kollumerland V 8, fol. 72).

1647. 12 mei. Op deze dag steekt Frans zich nog verder in de schulden hetgeen uit het volgende blijkt (verkort weergegeven): *Frans Hommersma* wonende op Burumer Nieuw Kruisland onder de Clockslagh van Burum in de Grietenij van Collumerlant. voor mij zelven onder verbinding mijner goederen de rato caverende voor *Jye Jans* dr. mijn echte huisvrouw bekenne en certificeere mits dezen schuldig te wezen aen Geert Gales, Mr. Schoenmaker en Lysbeth Eelckes, echtelieden wonende op Pietersyl in de Ommelanden van Groningen, de somma van 200 Carolus guldens gereede verschoten penningen in baeren guldens verstrekt.

Terug te betalen 1 Mey 1648 naestcomende tegen 5 %. Hij ondertekent met met Frans Hommersma (Hypotheekboek Kollumerland V 16).

1651. 9 febr. De akte waarbij Frans Hommersma in 1646 2000 goudguldens leent van Jacob Jelerts Rosema, wordt geregistreerd door het gerecht te Kollum.

1658. Frans moest het in 1647 geleende geld op 1 mei 1648 terug betalen. Hij zag hier geen kans toe. Het schijnt dat hij later beter heeft geboerd want wij vinden in de margine bij de schuldbekentenis aangetekend dat de schuld is betaald: „Den 23 April 1658 gecasseert van by syden staende brief van registratie ten versoeke van Geert Gales.....” enz.

1661. Frans gaat voort met goede zaken te doen. Of heeft hij een erfenis ontvangen? Hij kan zelfs de grote schuld van 2000 goudguldens van 28 stuivers per stuk, aangegaan op 1 dec. 1646, geheel aflossen en de hypotheek wordt doorgehaald. Het rechterl. archief vermeldt hiervan: „Gecasseerd en geroyeerd als zynde voldaan en betaald dese 30e April 1661.”

1671. 13 april. Frans is voor deze datum overleden want zijn vrouw is op deze datum reeds weduwe. Hiervan staat beschreven (verkort weergegeven en naar spelling niet correct):

Compareren voor de Grietman en de Secretaris van Collumerland: Jan Bienings, Marten Thomas en Folke Fransen wegens de *Weduwe van wylen Frans Hommersma*, sampt Thie Pytters, alle voor zichzelf en zich sterk makende voor Foecke..... Grietie Gerrys, Wed. van wylen Arrien Jansen en Dirck Pieters, ingesetenen van het Ooster Nieuw Kruisland, requiranten ter eenre zyde en Wobbe Dirks en Cornelis Jacobs voor hun zelf en haer sterck makende voor de vordere ingesetenen van het Wester Nieuw-Kruisland requiranten ter andere zyde.

Partijen zijn door tusschenspreken van Commissarissen en Secr. met approbatie van ons, wegens onze zath en landen op 't Ooster Nieuw Kruisland gelegen, overeengekomen..... wegens het slatten en de overvaart van de Rydt off vaert, streekende van 't Ooster door 't Wester Nieuw Kruisland naer de Pomp..... eens voor al samen te zullen betalen over 8 dagen na dato *dezes* 70 Caroli guldens van 20 st. 't stuck, onder expresse conditie nochtans dat Wobbe Dirckx gehouden zal zyn, tegens Marten Johannes en Marten Thomas te slatten, op behoorlyke wyze neffens een ander..... Is wyders overeengekomen tussen Wobbe en Cornelis Jacobs voor haer en haer sterck makende voor de vordere ingesetenen van 't Wester Nieuw-Kruisland ter eenre, en opgemelde requiranten, waaronder Abel Claesen in deze plaats van Dirk Pieters is gegrepen ter andere zyde, — dat zo dikwyls en menigmaal als de voorgeschreven Rydt of doorvaart van 't Wester Nieuw Kruisland behoorlyk zal worden geslat en gegraven door door de requir. tot 7 in getal, elk in 't bizonder de somma van 8 Caroli guldens, also tesamen voor haer 56 Car. g. zullen hebben en genieten vrye vaart zonder..... beswaernisse enz.

Met de Pomp wordt hier Kollumerpomp bedoeld. Dit was destijds een buurtschap, thans is dit een dorp. De naam De Pomp is genoemd naar een pomp (duiker), welke ca. 1534 in de Oude Dijk werd aangelegd en later werd vervangen door een brug. De plaatselijke bevolking spreekt nu nog van De Pomp.

1674. 17 nov. De *Weduwe van Frans Hommersma* opponeert tegen het arrest aan haar gedaan ten verzoeke van Nittert Jansen en Jan Repkes om geen penningen te tellen aan Sytse Jinties voor en aleer de arrestante haar achterwezen zal hebben bekomen (Recht. arch. Kollumerland, Recesboek B 16).

1685. Tussen het jaar 1674 en het jaar 1685 is Jicke Jans, de vrouw van Frans Hommersma, overleden, want haar land moet op Lugeri (Ludgersdag was 26 maart) 1685 zijn ontruimd en de gebouwen in mei 1685.

Pyter Fransen opponeert tegen opzegging, hem gedaan ter instantie van *Jan Fransen*, *Clara Fransen* gesterkt c. marito sampt Antie Fransen in Oost-Dongeradeel en *Aefcke Geerts*, huisvrouw van Tjeerd Euwes en met deselve geassisteerd en voorts als moeder en voorstandster over hare kinderen bij wijlen *Harmen Fransen* in echte verwerkt en alzo tezamen of elx voor haar genote *erfgen. v. Frans Hommersma c. ux* nopens huis en schuur, hovinge bouwen en plantagie en meijersrecht als..... vorengedacht op Lugeri en May 1685 resp. tot hun profijt en vrijdom te verlaten (Recht. arch. B 16).

Pyter, Jan, Clare, Antie en Harmen Fransen zijn kinderen van Frans Hommersma, terwijl Aefcke Geerts een schoondochter is die getrouwd was met Harmen. Na zijn overlijden trouwde Aefcke met Tjeerd Euwes. Over deze personen later meer. 1688. De erfgenamen van *Frans Jemmes Hommersma* contra Martinus van Scheltinga om op Ludgeri en May 1688 in..... dan te ontvangen sathe en landen die zij in..... hebben (Recht. arch. B 16).

Vermoedelijke kinderen van 18

22. REIT HOMMERSMA. Het Schatregister voor de Verponding (grondbelasting) van het Westerkwartier (Arch. Staten van Stad en Lande) vermeld dat hij in het jaar 1630 22 grasen land gebruikte te „Oldekerck-boven”. Dit is het tegenwoordige dorp Oldekerk. „Oldekerck-beneden” is het tegenwoordige dorp Niezijl. Thans woont op deze boerderij Thijs van der Til (aan de provinciale weg tegenover de Kroonsfelderweg). De boerderij lag destijds zuidelijker het land in.

Oorspronkelijk was dit kenkeland van de voormalige kerk te Oldekerk. Deze kerk werd in het jaar 1623 afgebroken wegens achteruitgang van het dorp. Thans staat op het oude kerkhof een klokkestoel waarin de oude luidklok van de „oldekerck” was gehangen. In de tweede wereldoorlog is deze oude historische klok helaas versmolten. Oldekerk heeft de enige klokkestoel van de provincie Groningen. Een foto hiervan komt voor in het fotoboek (foto nr. 126) „Groningen, Stad en Ommeland” door Prof. Dr. H. J. Keuning en F. C. D. Popken. Van het oude dorp zijn alleen de klokkestoel en het huis van de klokluider nog over. De „oldekerck” komt voor in het wapen van de gemeente Oldekerk. Een fraaie afbeelding van dit wapen met de kerk komt voor op het schutblad van het in de gemeente Oldekerk verschijnende maandblad „Dörpsproat”.

In 1617 werd Oldekerk kerkelijk gecombineerd met Sebaldeburen. In 1680 werd deze combinatie Oldekerk en Niekerk. Later werd Faan hier aan toegevoegd. De kerk te Faan werd in 1827 afgebroken. Ook hier had de ontvolking van het platteland tragische gevolgen. Faan moet het thans zonder kerk en school doen. Zelfs de plaatsnaamborden van Faan zijn in de tweede wereldoorlog verdwenen. Moge het gemeentebestuur van Oldekerk in dit geval zijn historische plicht verstaan om de plaatsnaamborden van Faan opnieuw te plaatsen. In 1385 werd het dorp vermeld als „Phane”. Het woord Faan betekent veen. In het Oudfries „faen”, in het Nieuwfries „fean”. De borg „Bijma” te Faan werd in 1860 gesloopt en de bossen werden omgehakt. In 1957 werd het borgterrein afgegraven en de grachten gedempt, zodat thans alle sporen van de vroegere glorie zijn uitgewist.

23. JILLE HUMMERSMA. Het verpondingsregister van 1630 vermeldt hem als grondgebruiker te Grijskerk. Er is zelfs bij aangegeven dat 5½ gras land laag gelegen was:
„Sibalde-buren-beneden, Jille Hummersma
9 grassen (3½ middel en 5¼ leeg)”.
24. TIEERT HOMMERSMA. Op 3 maart 1638 was hij curator over de dochters van Reinnu en Brechtje Rochus belangende hun moedersgoederen (Weesboek van Kollumerland P 11, folio 103).
25. SARA HUMMERSMA bezat in januari 1684 land te Grijskerk. Zij werd toen vermeld als voordochter van Jla Hummersma (Rechterl. Arch. Iii, Protocol van trekcedulen).

Zevende geslacht.

Kinderen van 21.

26. *JAN FRANSEN HOMMERSMA*. Hij was landbouwer „bij 't Torp onder de Clockslagh van Collum" (Kollumerterp). Zijn vrouw was BARBER TYES, dochter van Thie Pytters. Zij overleed voor Martini 1684 en liet een minderjarige zoon na.
1672. 23 dec. *Jan Fransen* is geauthor. curator divisionis over 2 minderjarige weeskinderen van zijn broer Harmen Fransen (zie nr. 30).
1673. Dit jaar huurt hij de boerderij opnieuw voor 5 jaar. Het huurcontract wordt in 1677 verlengd. Geregistreerd in 1688. Doctor Hilarius van Fogelsangh, Secretaris over Collumerland en Nieuw Kruisland en juffrouw Rytien Rosema echtelieden wonende binnen Collum verhuirders ter eenre en *Jan Fransen Hommersma* ter andere zijde.
1675. 15 jan. Op deze dag compareerde voor het gerecht *Jan Fransen Hommersma* wonende bij Collumer Terp als geauth. Cur. div. over de 2 minderjarige weeskinderen van Wijlen Harmen Fransen Hommersma in leven gewoond hebben in 't pardeel onder de clockslag van Collum bij Aefcke Geerts in echte getogen ten eenre..... en dezelve Aefcke Geerts hertrouwd aan Tjeerd Ewes haar tegenwoordige man. Ter scheiding van de sterfhuisgoederen. Profijtlijke saat: 3625 carolus guldens.
1678. 9 maart. Gecasseerde schuldbekentenis van *Jan Fransen* wonende bij 't Torp wegens achterstallige huur op 1 nov. 1677 verschenen. Hij tekent met *Jan Fransen Hommersma*.
1684. Martini. *Jan Fransen* wonende bij 't Collumerterp voor mij zelf, als vader en voorstander over Engbert Jans zijn minderjarige zoon bij wylen Barber Ties zijn overleden huisvrouw verklaart verkocht en overgedragen te hebben zijn tegenwoordig bewoond huis, schuur, etc. en wegens gerechtelijke... zahte en landen n.l. Menske Pytters..... wed. van wijlen Jeppe Johannes, Collum voor 1338-8- car. g. Martini 1684. Er is dan nog 425 car. guldens achterstallige huur. De resterende 913 car. guldens zullen worden betaald op May 1688.
27. *PYTER FRANSEN HOMMERSMA*. Hij was curator over de kinderen van zijn omstreeks 1690 overleden broer Focke Fransen (zie nr. 29). Op 11 febr. 1683 deed hij tegelijk met zijn vrouw DIEUCKE FOCKES en zijn broer Focke Fransen geloofsbelijdenis te Munnekezijl. In 1698 was hij mejer van de boerderij Nieuw Kruisland nr. 24. Deze boerderij was vroeger eigendom van het Gerkesklooster en was gelegen bij Kollumerzijl.

(wordt vervolgd)

* * *

De nakomelingen van JAN CLASEN en JANTJE HELPRICHS

door P. J. RITSEMA

(IV)

21. *Lammert Helprichs* (verv.)
- XLIII c. 4. d.d. 12-4-1782.
Huwelijkscontract tussen Lammert Helprigs en Eltje Jacobs. Getuigen aan bruidegomzijde Klaas Helprigs als volle broeder, Anje Helprigs met haar man Renne Lue's Dijkhuis als volle zuster en zwager en aan bruidzijde Martje Jans als volle moeder, Rijpke Jacobs en diens ondertrouwde bruid Eijlke Jans en Jan Jacobs als volle broers, Trijnje Jacobs als volle zuster met man Harmannus Berghuis.
- XLIII c. 4. d.d. 12-4-1782.
Lue Rienjes en Aafke Alberts verklaren aan Lammert Helprigs en bruid Eltje Jacobs een boerenplaats te Niekerk te hebben verkocht met 30 juk land voor 5000 Car. gl. en een gouden rijer.
- XLIII c. 4. d.d. 26-4-1782.
Lammert Helprigs en Ellen Jacobs lenen van Lippo Melis en Liefdiena Tebbens ehl. de somma van 900 Car. gl.
- XLIII c. 4. d.d. 12-1-1788.
Lammert Helprigs op Menneweer leent van Eijldert Jans en Eijlke Lammerts te Zoutkamp de somma van 300 gl.
- XLIII h. d.d. 23-6-1789.

Lammert Helprigs verzoekt voogden te stellen over zijn kinderen bij wijlen zijn vrouw in egte verrwekt. (vrouw niet genoemd). Rijkke Jacobs voormond, Renne L. Dijkhuis sibbe- en Jacob Derks vreemde voogd.

XLIII d. d.d. 30-6-1789.

Inventarisatie van de goederen van Lammert Helprigs en wijlen Eltje Jacobs op Menneweer.

Een boerderij met 56 juk land f 5500,—

profijtelijke staat f 7644-17; schadelijke staat f 5438-6, netto f 2206-11.

XLIII b. 2. d.d. 20-1-1797.

Hilje Jans geass. met Jan Sijverts en Lammert Helprigs als diaconen te Vierhuizen tegen Klaas Geerts, eist dat hij haar naar Kerkenordering als vrouw zal aannemen en het kind dat haar onlangs is geboren als het zijne te erkennen. Klaas Geerts ontkent de vader te zijn.

Na het overlijden van Lammert Helprichs huwde de vrouw op 8-7-1810 te Vierhuizen met Eilko Bartelds (Houwinga) van Leens.

uit IIe huwelijk.

22. *Geeske Helprichs*, ged. Vierhuizen 27-7-1760, overleden aldaar vòdr 8-9-1769.

XLIII b. 1 d.d. 8-9-1769.

Claas Lammerts, Remt Pieters en Jan Clasen, voorstanders over de kinderen van wijlen Helprig Clasen bij Trijnje Lammerts in egte verwekt en Hendrikje Fokkes tevens als erfgenamen van wijlen Geeske Helprigs zijnde dochter van Helprig Clasen bij Hendrikje Fokkes in egte verwekt, welke mede-erfgenaam is geweest van Jantje Helprigs.

23. *Jantje Helprichs*, ged. Vierhuizen 11-10-1761, overleden aldaar in 1768.

XLIII h. d.d. 13-5-1768.

Albert Hendriks, Jan Fokkes en Roelf Ekkes voorstanders over de pupillen van Hendrikje Fokkes en wijlen Helprig Clasen voor de nog in leven zijnde pupil Geeske tot regeling van de nalatenschap van de overleden pupil Jantje.

VIe geslacht.

kind van 21 uit Ie huwelijk.

24. *Jacob Lammerts Dijkstra*, ged. Niekerk en Vliedorp 7-10-1784, overleden Ulrum 20-5-1839, eerst landgebruiker te Niekerk en later pelmolenaar te Ulrum.

gehuwd Ie Ulrum 26-10-1811 met: *Eeuwke Klaassens Westerhuis*,

gehuwd IIe Ulrum 20-3-1815 met: *Klaaske Klaassens Loots*.

Of uit deze huwelijken kinderen geboren zijn, is door mij nog niet onderzocht. De uit het 2e huwelijk van Lammert Helprichs met Ijtje Lue's Dijkhuis geboren kinderen Renne (1792) en Willem (1804) namen de naam Dijkhuis naar hun moeder aan.

* * *

VRAGEN

Wie kan mij inlichten over het volgende?

1. De familienaam van de nakomelingen van Alje Heeres en Swaantje Leules, gehuwd 15-1-1699 te Zandeweer.

Zij lieten te Westeremden o.a. dopen:

Heeres Aljes in 1702 (kinderen daarvan: Alje Heeres, Heere Heeres. Jacob Heeres; omgeving Zeerijp), Leuje Aljes in 1708 (huwde in 1737 te Westeremden met Nieske Claassens) en Alje Aljes in 1712.

2. De voorouders van Willem Pieters en Nieske Claassens van Spijk, gehuwd 28-3-1762 te Eenum, alsmede de familienaam van hun afstammelingen.

3. Gegevens over land en boerderijen te *Zandeweer* van: Jan Hebes, van Stitswerd, en Trijntje Pieters (geh. 1690); Alje Heeres, van Rottum, en Swaantje Leules (geh. 1699) (ev. ook te Westeremden);

Jan Leules en Hendrikje Pieters, van Rottum (geh. 1710); Hebe Jans en Wobina of Wobge Jans (geh. ca. 1725 elders); Leu Jans en Anje Hebes (geh. 1756).

P. Bos, Victorieplein 48 I, Amsterdam.

DE VROUW VAN DE SICKE TAMMEN; BAWE THO MERUM?

door G. W. NANNINGA

In de „Groningsche Volksalmanak” van 1934 staat een omvangrijk artikel van de hand van Ds. TEN BROEK over de twee testamenten van SICKE VAN OESINGEWEER; ook Ds. HAMMING heeft in het boek „Loppersum” een en ander over deze erfeniskwestie geschreven.

In het volgende artikel willen we deze zaak uitsluitend van de genealogische kant bekijken.

Bij bovengenoemde testamenten die zich in het huisarchief EEUWSUM bevinden (nr. 251) zijn nl. enige fragmentgenealogieën gevoegd, die waarschijnlijk gediend hebben om de familiebetrekking tussen de verschillende erfgenamen aan te tonen. Het eerste testament dateert uit 1475, het tweede, datgene waarbij de stamreeksen horen, is niet gedateerd maar moet tussen 1505 en 1526 gemaakt zijn.

Het is natuurlijk de vraag of deze fragmentgenealogiën, die enige tijd later zijn samengesteld, geheel juist zijn; de bronnen om ze te kunnen verifiëren zijn niet, of nagenoeg niet aanwezig. Op één punt, in een gedeelte, dat hier niet ter sprake komt, heeft Mr. H. L. HOMMES zelfs een onjuistheid kunnen aantonen (Nederl. Leeuw 1950 bl. 36). Dit neemt evenwel niet weg, dat we, te meer omdat de fragmenten als een soort bewijsmateriaal moeten dienen, de gegevens over het algemeen wel als betrouwbaar mogen beschouwen.

Uit de diverse kleine stamreeksen blijkt, dat genoemde SICKE, omstreeks 1440 te Loppersum geboren, een kleinzoon was van WABBE THO OESINGEWEER en diens vrouw BAWE. Dit echtpaar, dat omstreeks 1400 geleefd heeft, had drie kinderen, twee zoons en een dochter.

De oudste zoon SICKE huwde TETEKE, een zuster van ALLART SCHELTKEMA; hieruit werd een zoon SICKE SCHELTENEN geboren, die met EWEKE trouwde, uit welk huwelijk een dochter SICKE voortkwam, die SCHELTE TER BORGH tot man had (kinderen hieruit JARGH TER BORGH en EWEKE).

De tweede zoon GOEDEKE trouwde LUDDEKE, dochter van TAMME SIJGERSMA en diens tweede vrouw BAWE (dochter van OLDE REE THO WESTERWIJTWERD).

Uit het huwelijk van GOEDEKE en LUDDEKE, die beide vóór 1449 overleden zijn, kwam één zoon voort nl. de reeds genoemde SICKE THO OESINGEWEER, die met ALEKE trouwde en wiens testament zo ingewikkeld werd, omdat zijn enig kind LUDDEKE, als vrouw, geen onroerende goederen kon erven.

Meer in het bijzonder willen we stilstaan bij de dochter van WABBE en BAWE genaamd MENNEKE.

Deze MENNEKE is tweemaal gehuwd geweest. Het eerst trouwde zij met DUUR1 THO SIUXUM (ten westen van Loppersum gelegen) uit welk huwelijk een zoon TAKE THO SIUXUM werd geboren. Deze TAKE huwde eerst met IDE, waaruit geboren werden

1e WABBE gehuwd met ALHEYT VAN BALLEEN (zij werden de ouders van JOHAN VAN BALLEEN en IDE)

2e MENNEKE die met ABELE AILSUMA trouwde (hieruit SIBEKE) en

3e DODEKE, die een huwelijk aanging met BOYKE VAN RASKWERT, waaruit FOCKE en ITEKE voortsporen.

TAKE THO SIUXUM huwde na de dood van IDE met een ITEKE, waaruit een dochter IDE geboren werd, die, later gehuwd met HILBRANT THO SANTWEER, een zoon TAKE had.

Na het overlijden van haar eerste echtgenoot huwde MENNEKE (weduwe dus van DUURT THO SIUXUM) met EPPE INT HOFF; uit dit laatste huwelijk werden drie dochters geboren.

De oudste was HILLEKE, die met SYABBE THO ENSELENS trouwde, uit welk huwelijk DUURT UBBENS (gehuwd met TYALDE) en MENNEKE (gehuwde (waaruit HIKKE HOLDINGA).

De jongste dochter was EWERT, die UBE THO CRANGEWEER trouwde, uit welk huwelijk DUURT UBBENS (gehuwd met TYALDE) en MENNEKE (gehuwd met EDZE AYLKUMA) geboren werden.

De middelste dochter van EPPE INT HOFF en MENNEKE nl. BAWE trouwde met ATHE THO MERUM.

Een zoon uit dit huwelijk was volgens de bijgevoegde genealogie POPKE THO MERUM; uit het testament zelf valt op te maken, dat deze POPKE een broer ALBERT en drie zusters had. POPKE THO MERUM had een ENNEKE tot echtgenote en uit dit huwelijk werden ATHE THO MERUM en zijn zuster BAWE geboren.

Tot zover het testament van SICKE THO OESINGEWEEER en de bijgevoegde genealogieën.

In de Nederl. Leeuw van 1918 staat een „Genealogie TAMMEN” samengesteld door Dr. BLOYS VAN TRESLONG PRINS.

De stamvader van dit geslacht is SICKE TAMMEN te Zeerijp, zijn vrouw was BAWE. In het huisarchief FARMSUM bevinden zich o.a. twee verzegelingen van 1511 (nrs. 248 en 249) betreffende dit echtpaar, de man wordt daar kerkvoogd van de Rijp genoemd.

Het lijkt mij zeer aannemelijk, dat deze BAWE en de zoëven genoemde BAWE, dochter van POPKE THO MERUM en ENNEKE, één en dezelfde persoon zijn! Uit de genealogie TAMMEN vernemen we, dat SICKE TAMMEN en BAWE de volgende kinderen hadden:

1. POPKE SICKEN, gehuwd met TETE LOUWENS (dochter van LOUWE HAVICKS THO ENSELENS en ETGIEN ELLEMA)
2. JOCHEM SICKEN, gehuwd met ENNEKE
3. TAMME SICKEN, gehuwd met BENNEKE (zie R.A. IIoo* 122)
4. THOMAS SICKEN, gehuwd met MARRETIEN SANTFOORT
5. EEKE (SICKES) TAMMEN, gehuwd met EPPE ABELS THO EQUART, de ouders van kroniekschrijver ABEL EPPENS, geboren Maart 1534.

POPKE SICKEN, die eerst met EELKE getrouwd was, heeft op de later naar hem genoemde Popkenheert te Merum gewoond, een boerderij, die omstreeks 1480 in het bezit was van ATHE THO MERUM (zie Clevering, „Clauwgerechtigde Ommelander heert”, bl. 33). Mogelijk heeft deze ATHE THO MERUM geen mannelijke nakomelingen gehad, in ieder geval werd hij opgevolgd door POPKE SICKEN, waarschijnlijk dus een neef van hem, nl. de zoon van zijn zuster BAWE.

Kinderen uit het huwelijk van POPKE SICKEN en TETE LOUWENS waren:

1. TAMME POPKEN THO MERUM, medeschepper der drie Delfzijlen, gehuwd met HIJLTIE RIENTIES HALSEMA.
2. SICKE POPKEN THO MERUM, als student te Marburg overleden (zie „Abel Eppens” I bl. 444)
3. LOUWE POPKEN, jong overleden.
4. BAWE POPKEN gehuwd met HOYCKE HELMICHS (zie „Ritzema van Ikema” bl. 1150).

Een en ander lijkt des te waarschijnlijker omdat SICKE TAMMEN en BAWE zoals we zoëven zagen een zoon POPKE en een dochter EEKE (= ENEKE) hadden, die dus naar de grootouders van moeders kant genoemd zouden zijn.

Alhoewel het bovengenoemde wel waarschijnlijk lijkt, is het voorlopig nog maar een veronderstelling. Mogelijk is er onder de lezers iemand, die over gegevens beschikt waaruit blijkt dat dit vermoeden juist is.

* *

VRAGEN

Op 2-11-1690 huwden te Midwolde (Old.) (h.c. Vjj 3) Luilef Tonnis van Oosternieland en Wibbegien Wijkpes van Midwolda.

De ouders van Luilef Tonnis waren Tonnis Harms en N.N.

De oudste dochter van Luilef Tonnis kreeg de voornaam Etje, een naam die in de kwartieren van Wibbegien Wijkpes niet voorkomt, evenmin als in de kwartieren van Bauke Rengers, weduwe van Luurt Dorenbosch op „Den Hoorn” te Oosternieland, de vrouw waarmede Tonnis Harms later huwde. Het vermoeden bestaat dat Tonnis Harms eerst ergens in het Oldambt gehuwd is geweest met zekere Etje Luilefs of Luilofs.

Wie van de leden in het Oldambt is dit echtpaar bij zijn onderzoek „tegen gekomen?”

P. J. Ritsema, Breezandstraat 15, Scheveningen.

DE HOOGSTAANGESLAGEN IN HET OLDAMBT IN 1571

door Drs. O. D. J. ROEMELING

Het bronnenmateriaal voor het Oldambt reikt over het algemeen niet verder terug dan tot ca. 1600, al zijn er voor sommige kerspelen uitzonderingen op deze regel. Wanneer de genealoog een en ander te weten wil komen over Oldambster families uit de 16e eeuw, zijn de mogelijkheden voor hem zeer beperkt. Een dezer mogelijkheden biedt het complex van rekeningen der stad Groningen, al is het hierin aan te treffen materiaal voor het Oldambt van geringe omvang. De stad Groningen bezat niet slechts de heerlijkheid over het Oldambt, maar ook meerdere landerijen, die werden verpacht (zo b.v. de voormalige goederen van de Gockinga's). De rekeningen over 1572 en volgende jaren bevatten een lijst van inwoners van de Oldambster kerkdorpen, die geld leenden aan de stad Groningen. Het is wel zeer waarschijnlijk, dat het hier een gedwongen lening betrof, zodat wij de geldschieters mogen beschouwen als personen, die geacht werden de financiële noden der stad te kunnen lenigen. Als zodanig kunnen de genoemden wellicht beschouwd worden als de „hoogstaangeslagenen” in het Oldambt.

Het is slechts een opsomming van namen van ca. 200 personen. Toch zullen verschillende daarvan wel in te passen zijn in reeds bestaande genealogieën. Meerdere personen worden aangetroffen in het Protocol van civiele zaken der stad Groningen, zodat op deze wijze mogelijk de steeds bestaande stamreeksen nog kunnen worden uitgebreid. Deze protocollen maakten deel uit van het zg. Dierium van Egbert Alting, over de periode 1553—1594. (RAIIIa 1—5). Belangrijke delen hieruit zijn zeer onlangs in druk verschenen onder de goede zorgen van Dr. W. J. Fommsma en wijlen Mr. R. van Royen.

Het werk bevat een klapper op de namen; waar echter veelal van de vermelde personen geen woonplaats wordt genoemd, kan onderstaande lijst wellicht goede diensten bewijzen bij de localisering der genoemden.

Als praktische opmerking dient nog, dat in de navolgende lijst bij de spelling geen verschil is gemaakt tussen -y- en -ij-. Het verloop van de door lening ontstane vorderingen (die veelal terstond werden gecedeerd) is te volgen door de achtereenvolgende stadsrekeningen te raadplegen.

Lijst van personen in het Wold- en Kleioldambt, die in 1571 (verplicht?) geld leenden aan de stad Groningen (Stadsrekeningen Groningen, Gem. Arch.).

NOORDBROEK

Jochum Wypkens
Poppe Tyarts
Tyacke Ypens erfgen
Frerich Febens
Ubbe Memmens erfgen
Ebele Frericks
Tyapke Eggens
Engele Ypkens
Egbert Aepkens
z. Luyrdt Ebbens dr. Ilben
z. Frerick Ebelens vrouw
Phebe Aepkens
Ebbe Tammens
z. Haje Luyerts vrouw
Aylcke Emmes
Arys Unekens
Bewke Augustinus
Remcke Tyddes

ZUIDBROEK

Homme Heeres
Tyacke Berents
Ipe Harmens
Tyacke Heerens
Weert Wypkens
Wyte Heewens
Popke Frericks
Luyrdt Edzens

Tidde Aepkens
Wybbe Schroer
Ulfer Etskens
Nantke Remckens
Weert Wupkens
Elke Etskens
Tamme Luyrts
erven Hemcke Ylbets
Hemme Edzekens

MUNTENDAM

Johan Eggens
Meynt Fockens
Doe Augustinus
Etske Augustinus
Ipe Tammens
Tyapke Haykens
Hemme Hewens
Doe Tammes
Johan Alberts (in Duirkenakker)
Foppe Tyabbens

MEEDEN

Elle Wybbens
Rynnelt Ockens
Frerick Tammens
Reynt Sybelts
Hebele Eggens
Hammen Wybbens
Haucke Tyabbens

Poppo Tyabbens
Ude Weerts
Epe Rempts
Sybele Sybelts
Sywert Clasen
Luyrdt Egberts
z. Hayo Reints weduwe
z. Bawe Tyackens weduwe

WINSCHOTEN

Jacobus Engelkens
Taycke Doens
Alrich Weerts
Ebe Eppens
Memme Tyaeckens
Ocke Boelens
Luyrdt Sebens
Lypke Ayckens
Ipe Luyrts
Boele Sypkens
Sypke Kremer
Aylcke Weerts
Henrick Mulder
Syncke Eppes
Ubbe Tammes
Boele Assens
Mette Tyddes

BEERTA

Haye Tammens
Tamme Ubbens
Frerick Tyabbens
Egge Tonckens
Claes Janse
Dode Lippens
Garrelke Ubbens
Swycke Eppens
Johan Engelbertz
Remmert Hayens
Edzert Hitzers
Tyabbe Tyabbens
Ebbe Harmens weduwe
Remcko Sebens

FINSTERWOLDE

Lippe Eppens
Tyabbe Foppens
Haye Tyabbens (of Tyapokes)
..... Ufkens (?)
Nantke Tonckens
Syben Luyrdts
Frerick Tonckens
Ebe Galtiens
Here Wolberts
Harcko Wapckens
Remcko Tonckens
Uffke Nannes
z. Bonne Takens vrouw
Johan Tycheler
Nantke Tonckers
(vergelijk boven; dezelfde?)

OOSTWOLD

Homme Poppens

MIDWOLDA

Tyacke Hityens
Syneke Eppens
Ebbe Harmens
Epe Hewens
Wyben Tyddens weduwe
Tidde Herens
Jonge Eltye
Ude Mensens
Eltke Harmens
Berent Renckens
Hemmo Ebbens
Hemmo Sebens
Harcke Tyabbens
Haycke Habbes
Upke Bennens
Hewe Tonckens
Mete Hityens

SCHEEMDA

Taycke Wypckens
Focko Mennens
Nantke Epckens
Tonckert Epckens
Reynt Hityens
EEXTA
Hayo Reynts
Focko Harmens
Tyacke Eppens
Mense Tyabbens
z. Tyabbe Menses vrouw Ette
Sycke Harmens

WAGENBORGEN

Popke Remckens
Popke Harmens
Lipke Remckens
Harmen Tammens

WOLDENDORP

Epe Autiens weduwe Grete
Tyarck Rempts
Awtge Tyddens
Epe Herens

TERMUNTEN

Heijn Martens
Nantke Waldricks
Brunger Edzens

BORGSWEER

Focke Mennens

Tussen 1571 en 1574 werd blijkbaar nog een navordering opgelegd aan de volgende personen:

ZUIDBROEK (en Muntendam)

Remcke Tyabbens
Taycke Doens
Rewen Ottens
Aytke Aelkens
Ebele Edzens
Focke Frericks
Johan Sticker, Muntendam
Harmen Sticker, Muntendam

MEEDEN

z. Tidde Tyaerckens vrouw Luppe
Renste Hayens
Ebe Harmens
Jye Eppens
z. Foppe Wypkens vrouw

WESTERLEE

Tamme Tyddens

WINSCHOTEN

Doe Tyarckens

BEERTA

Elle Eppens
Frerick Sybelkens
Ipe Poppens
Enneke Sybens

FINSTERWOLDE

Homme Hylkens (?)
Ebe Herens
Brunger Herens
Boelcke Ebens
Here Febens
Femcke Eppens
Bonne Hillens
Bonne Nannens
Eltke Nonens

OOSTWOLD

Frans Ockens
Take Tonckens

MIDWOLDA

Gheert Fisscher
Menne Luyrdts
Here Eggen
Haycke Herens
Wyllem Hilbrants
z. Boele Ubbens vrouw

SCHEEMDA

Lippe Harmens
Tyacke Aylckens
Opke Herens

EEXTA

Remcke Nannens

WAGENBORGEN

Nanninck Rense (?)
Phebe Herens

WOLDENDORP

Bonne Hayens
Walrick Doens
Tamme Tammens
Tydde Hayens
Johan Coertz
Henrick Coertz

BAAMSUM

Febe Harckens
Walrik Reynts
Boyge Reynts
Walrik Lippens

BORGSWEER

Doe Lippens
Doe Walricks
Olfert Aysens

* *
* *

HET GESLACHT DE MUINCK IN GRONINGERLAND

door W. van GROENENBERGH

Het hierna te behandelen geslacht is van oorsprong Zeeuws c.q. Zuid-Nederlands. De stamvader Ds. Marcus moet geboren zijn te Sluis, immers het Album Studiorum der Universiteit te Groningen vermeldt op 23 sept. 1659 Marcus de Muinck, Slusanus, a 19, Phil. Ook in Sluis zelf is hij geboekt door de aantekening op 10 mei 1665 in het lidmatenregister: Ds. Marcus de Muinck, ber. pred. van Groeninge, attestatie gegeven.

Hoe het ook zij, hij huwde met een Groninger predikantsdochter en zijn nakomelingen zijn tot op heden onze noordelijke streken trouw gebleven. Door de later ontstane familierelaties kunnen wij gerust stellen met een Groninger familie te doen te hebben en het komt mij nuttig voor het bijeengebrachte eens onder de welwillende aandacht van de lezers van ons blad te brengen. In deze genealogie zijn de generaties na 1800 niet nader uitgewerkt.

- I. Ds. Marcus de Muinck, geb. te Sluis in 1640, stond te Oosternieland van 1665 tot 1667 en te Meeden van 1667 tot zijn overlijden in 1679. Op 3 september 1665 werd te Groningen het huwelijkscontract opgemaakt tussen hem en Siwerdina van Oostbroek, d. v. Ds. Fredericus en van Engelke Harmens, die te Groningen in ondertrouw gingen op 20 nov. 1630. Kinderen: gedoopt te Oosternieland 22-7-1666 Maria (volgt II.1) en te Meeden 7-6-1668 Fredericus (volgt II.2), 10-4-1670 Anthonius, 26-3-1671 Anthonius, 3.12-1673 Anthony, 4-4-1675 Anthony (volgt II.3)
- II.1. Maria huwde met Herbert Meyer, waaruit geboren Johannes en Marcus, te Scheemda 5 juni 1689.
- II.2. Fredericus, ingeschreven als student te Groningen op 3 dec. 1685, oud 17 jaar. Hij zal dezelfde zijn als Fredericus, die op ... dec. 1710 werd ingeschreven in het lidmatenregister te Groningen als S.S. cand. van de Scheemda.
- II.3. Anthony huwde te Scheemda 22.12.1709 met Fenna Duirsema, van Drachten. Hieruit geboren en te Scheemda gedoopt:
15.2.1711 Jacobus, 9.12.1714 Jacobus (volgt III.1), 13.4.1716 Siverdina, 9.2.1719 Marcus, 11.4.1723 Derck (volgt III.2), 8.3.1726 Hermannus, 18.6.1730 Siwerardus (volgt III.3)
- III.1. Jacobus vestigde zich te Groningen, alwaar hij op 7 aug. 1744 huwde met Jetske Kooistra, van Oudega. Hij werd Kleinburger 1742. Hun kinderen waren: 7.3.1751 Sjoukje, 4.2.1753 Sjoukje (volgt IV.1) en 11.2.1757 Anthoni (volgt IV.2)
- III.2. Derck huwde te Scheemda 28.1.1753 Jacobje Bouwes, ged. te Eexta 16.7.1724, d. v. Bouwe Nantkes en Moeder Freriks. Zij overleden beide te Scheemda, resp. 25.9.1785 en 30.4.1777 (Zie Graftschriftenboek).
Hun kinderen waren: Fenna Sara, ged. Eexta 29.7.1753. Antoni ged. S. 28.1.1755, Bouwe Marcus, ged. S. 31.3.1756 (volgt IV.3) Hermannus, ged. S. 16.3.1758 (volgt IV.4). Fenna, ged. S. 27.7.1759, Moederdina, ged. S. 9.8.1761, Siwerdina, ged. S. 28.11.1762 (volgt IV.5) en Jacoba, ged. S. 23.12.1764 (volgt IV.6)
- III.3. Siwerardus huwde met Albertje Harms, van Beerta (ondertr. Scheemda 12.6.1763). Hun kinderen; alle ged. te Scheemda: Antoni, 13.4.1764, Aaltje 17.2.1765, Hermannus 23.2.1766 (volgt IV.7), Fenna Sara 8.5.1768 en Jacobus 6.2.1770.
Na het overlijden van zijn eerste vrouw Albertje Harms, huwde hij op 3.4.1776 te Oostwold met Helena Placius, waaruit Fenna Sara, ged. Oostwold 27.4.1776 (volgt IV.8).
- IV.1. Sjoukje huwde Groningen 24.4.1785 Martinus Lijbering, waaruit nakomelingen.
- IV.2. Anthoni huwde Groningen 10.11.1795 Helena Margaretha Bulthuis, d. v. Mense en van Helena Kuiper. Uit dit huwelijk ged. te Groningen: Jetske 31.7.1796, Menze 25.11.1798, Jacobus 28.12.1800, Alida Helena 8.1.1804, Fenna Sara, 20.4.1806, 11.1810 Markus Johannes.
Uit het huwelijk van Fenna Sara op 10.5.1826 met Jan Keizer, predikant te Ballum en Hollum stamt het geslacht de Muinck Keizer.
- IV.3. Bouwe Marcus trouwde in 1784 met Eetje Ayolts, waaruit Ayolt ged. Eexta 18.9.1785 en Jacobje ged. Scheemda 19.3.1787.
- IV.4. Van Hermannus geen nakomelingen gevonden.
- IV.5. Siwerdina werd door haar huwelijk te Eexta op 6.2.1788 met Simon Abels, van Zuidbroek de stammoeder van een geslacht de Muinck, dat haar naam dus aan de moeder ontleende.
- IV.6. Jacoba huwde te Scheemda 12.3.1788 Tonko Harms Barlagan, z. v. Harm Harms en van Aafyn Udemas, de stamouders van het geslacht Barlagan.

Van dit echtpaar: Moederdina 28.9.1788, Harm 18.4.1790, Aafyn 5.2.1792, Derk 10.11.1793, Derk 21.12.1794, Aafyn 3.3.1797, Bouwe Marcus 31.3.1799, Jacobje 2.11.1800, Metje 12.3.1803 en Harmanna 2.9.1804 en 22.6.1806.

IV.7. Harmannus huwde Meeden mei 1790 Pietertje Sierts. Uit dit huwelijk geen kinderen.

IV.8. Fenna Sara huwde Oude Schans jan. 1793 Omius Jan Oomkens, predikant te O. Schans.

Aantekeningen betreffende enige reeds genoemde personen.

Na het overlijden van Ds. Marcus (I.) is zijn weduwe te Winschoten op 9 november 1685 hertrouwd met ds. Gerhardus Meyer te Beerta, waaruit Johannes (1686) en Sara (1688).

Ds. Fredericus van Oostbroeck werd geboren te Emden dec. 1602 en predikant te Middelbert/Engelbert in 1630, daarna te Eexta sinds 1634. Hij overleed aldaar 24.12.1652. Voor het familiewapen zie men het Graftschriftenboek. Een zoon Johannes was predikant te Harkstede en Eexta, een kleinzoon Gerhardus te Rottum en 't Zandt en een achterkleinzoon Johannes Fredericus te Noordlaren, Hoogezand en Groningen, zodat er onafgebroken een van Oostbroeck predikant in onze streken is geweest van 1631 tot 1752.

Anthoni de Muinck (IV.2) werd grootbunger te Groningen in 1783. Hij was koopman en werd lidmaat te Groningen mei 1778, wonende tussen de beide markten.

Op de grafzerken van Derk de Muinck en van zijn kinderen Bouwe Marcus en Moederdina bevindt zich het wapen van de familie: een faas, waarboven 3 klaverbladen naast elkaar geplaatst. Volgens indertijd ontvangen inlichtingen is dit ook het wapen van de Vlaamse familie de Munck.

Mochten er onder de lezers zijn, die zich verder voor dit Vlaamse geslacht interesseren, dan kunnen zij zich wenden tot het Centraal Bureau voor Genealogie en Heraldiek, dat een dossier de Munck bezit.

* *
* *

GEDENKBOEK HET ZANDT

Ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de afdeling Het Zandt van de Groninger Maatschappij van Landbouw verscheen zeer onlangs het gedenkboek, waarvan het overgrote deel is gewijd aan de geschiedenis van de boerderijen van de leden der afdeling. De beschrijvingen werden opgesteld door de Heer T. G. Tiessen, die voor het samenstellen van dit overzicht bijzonder veel werk heeft verricht.

Gebrek aan locale bronnen maakt het meestal onmogelijk, de geschiedenis der boerderijen vóór de 18e eeuw na te gaan. Wellicht zou gebruikmaking van bronnen met een meer provinciaal karakter (te denken valt hierbij aan de archieven der Hoofdmannenkamer, inzonderheid het protocol van civiele zaken) geleid hebben tot een op sommige punten, althans klaarblijkelijk de landbouw bedrijvende inwoners van Het Zandt, meer uitgebreide informatie. Het boek, dat in zijn opzet een grote gelijkenis vertoont met het destijds verschenen gedenkboek „Nieuwolda-Nieuw Scheemda” mist, naar onze mening helaas, informatie over de vroegere functionarissen in de dorpsamenleving. De indeling van de opsomming der bewoners der boerderijen hadden wij gaarne iets overzichtelijker en met betrekking tot de jongere generaties vollediger (volledige voornamen e.d.) gezien.

Een en ander tast echter de waarde van het werk voor de genealogen niet aan en men mag de heer Tiessen dankbaar zijn voor het vele door hem verrichte werk. Rest nog te zeggen, dat het boek door Ir. Th. P. E. de Klerck van een index werd voorzien. Het is verkrijgbaar bij de voornoemde afdeling te Het Zandt.

O. R.

VRAGEN

Bestaat er een genealogie van het geslacht Kamminga? Ik ben op twee gevallen gestuit waarbij de naam Kamminga als achternaam wordt aangenomen zonder dat is na te gaan welke reden men daarvoor had.

1. Volgens huwelijkscontract 7.3.1628 Zuidbroek huwde HEMMO LUYRDTS met TIALDE GERRITS.

Hemmo Luyrds had een broer Doedo Luyrds, hetgeen blijkt uit de acte van aankoop van een korenmolen te Meeden (4.9.1629, 25.5.1632 en 9.7.1632) Uit deze acten blijkt ook dat zij zoons waren van LUIRT DOENS (Doedes), gehuwd met Nanke.

Tialde Gerrits was een dochter van Gernit Hendriks (schatbeurder Zuidbroek in 1610) en Hermeke. Een broer van Tialde Gerrits was Nantko Gerrits, die de achternaam Stikker heeft aangenomen.

Kinderen van Hemmo Luyrds en Tialde Gerrits waren:

Hendrik Hemmes (landbouwer onder Finsterwolde te Veenhuizen)

Annegien Hemmes (gehuwd met Jan Crul)

Renske Hemmes (gehuwd met Luppo Eppes. z.v. Eppo Jacobs en Engel Edes)

Hendrik Hemmes noemt zich HENDRIK HEMMES KAMMINGA.

Hij is 3 keer gehuwd geweest:

1. 5.9.1655 Beerta met Diewertje van Lingen, dochter van Pieter van Lingen en Remen Waldriks (d.v. Waldrik Nantkes en Tiade Freriks), uit welk huwelijk de volgende kinderen:

Anna Hendriks Kamminga, gehuwd met Ds. Samuel Knottnerus

Hemmo Hendriks Kamminga, gehuwd met Antje Censes

Remen Hendriks Kamminga, gehuwd met Waldrik Nantkes

2. Peterke Nantkes (dochter van Nantko Claesen en Styntien Reints)

3. Zwaantje Hillenius, weduwe van Ds. Johann Heinrich Knottnerus (vader van Ds. Samuel Knottnerus)
(overlijdensregister Finsterwolde 1.7.1729 Vrouw Camminga, Moeder van Pastor S. Knottnerus).

2. HENDRIK HERES KAMMINGA, geb. 13.9.1788 Midwolda (O) als zoon van Luitien Klaases en Doetje Hindriks; was gehuwd met:

1. Antje Lammers (weduwe van Obbo Uipkes Stikker, overleden 2.2.1810), dochter van Lammert Roelfs en Fokje Ebels

2. Martha Begeman. Hiervan een zoon: Frederik Adolf Begeman Kamminga, geb. Midwolda 30.6.1829, overleden Eexta 27.1.1908.

Mr. A. H. Stikker, Oldenhaghen 156, Ommen.

* * *

Groninga

Mededelingenblad van de afdelingen „Groningen en Noord-Drenthe” en „Winschoten” van de Nederlandse Genealogische Vereniging

Redactie :

T. Balk, F. Renssen en O. D. J. Roemeling

**Redactiesecretariaat
en Administratie :**

T. Balk, Eyssoniusstraat 15 te Groningen

Abonnementsgeld :

voor leden van de N.G.V. f 9.—, voor
niet-leden f 11.50, te storten op postrek
nr. 1019484 ten name van de
Penningmeester van „Groninga” te
Harkstede

10e JAARGANG

NUMMER 9-10 SEPTEMBER-OKTOBER 1964

BESTUURSMEEDEING

De besturen van de beide Noordelijke afdelingen der Nederlandse Genealogische Vereniging willen niet nalaten aan het begin van het nieuwe seizoen een korte terugblik te slaan naar het afgelopen jaar en tevens een blik in de toekomst te werpen.

Terugziende, menen beide besturen als hoogtepunt wel te mogen aanmerken de genealogisch-heraldische tentoonstelling in het Museum „Het Hoogeland” te Warffum. De tentoonstelling heeft geheel aan de gestelde verwachtingen voldaan.

Uiteraard is het altijd een moeilijke zaak uitspraken te doen omtrent het resultaat ener tentoonstelling. Toch menen de besturen dat het hoofddoel, het in breder kring bekend maken van de genealogie, bereikt is. Gememoreerd dienen te worden de uitstekende samenwerking met het bestuur van voornoemd museum en de zeer verzorgde wijze, waarop de pers aandacht heeft besteed aan de tentoonstelling.

De activiteiten der beide afdelingen hebben zich voor het overige bewogen in afdelingsvergaderingen. Hoewel deze altijd een zeer geanimeerd karakter hebben, stelt het aantal aanwezigen telkenmale teleur. De beide besturen herhalen daarbij de woorden, ongeveer een jaar geleden gesproken: voor een bloeiend verenigingsleven is een grote opkomst een eerste vereiste. Wij spreken de hoop uit, dat het aantal bezoekers in de toekomst aanzienlijk mag stijgen. Voor het geval mogelijk het op te korte termijn bekend maken van de vergaderingen aan dit verschijnsel debet is (een annoncing op korte termijn kan helaas niet altijd worden voorkomen) en daardoor reeds eerder gemaakte afspraken moeten prevaleren, deelt het bestuur van de afdeling Groningen mede, dat in beginsel haar vergaderingen belegd zullen worden op 2 oktober, 13 november, 15 januari, 12 maart (jaarvergadering) en 14 mei a.s. Uiteraard worden wijzigingen voorbehouden.

De vergaderingsdagen van de afdeling Winschoten zullen nader worden bekend gemaakt. Voor de eerste maal vergadert deze afdeling op 23 oktober a.s.

De besturen der afdelingen spreken de hoop uit, dat het komende seizoen volkomen aan de gestelde verwachtingen zal voldoen. Zij rekenen op ieders medewerking.

De besturen attenderen de leden er nog op dat de verhoogde posttarieven het niet meer toelaten, dat de leden de convocaties van beide afdelingen blijven ontvangen. In principe ontvangen de leden dus slechts de convocaties, uitgaande van die afdeling, waartoe zij geacht worden te behoren. Indien men er echter bijzonder veel prijs op stelt, ook de convocatie van de andere afdeling te blijven ontvangen, is een briefkaart aan de secretaris dier afdeling voldoende.

De vergaderingen zullen zoveel mogelijk voorts via dit blad worden aangekondigd.

WILHELM TRUCHSESS VON WALDBURG

door G. W. NANNINGA

Enige Groninger en Friese geslachten tellen onder hun voorvaderen *WILHELM (DER ALTERE) TRUCHSESS VON WALDBURG*, een zuidduits edelman, afkomstig van de nog steeds in goede staat verkerende Waldburg, een burcht 10 km ten oosten van Ravensburg bij de Bodensee gelegen.

In „Ommelander Geslachten” van K. J. Ritzema van Ikema, bl. 1148 e.v. (1961) schreef ik, in samenhang met gegevens betreffende de familie *BROEILS*, een en ander over deze *WILHELM* en zijn voorgeslacht, o.a. ontleend aan Dr. J. Vochezer „Geschichte des fürstlichen Hauses Waldburg in Schwaben” en aan correspondentie met Dr. R. Rauch, Fürstl. Waldburg-Zeil'scher Archivdirektor.

Ook in de „Nederl. Leeuw” van nov. 1963 staat een artikel over de *TRUCHSESSSEN VON WALDBURG* van de hand van Ir. J. C. Deknatel.

In deze bijdrage wil ik enige interessante bijzonderheden uit zijn lange leven vermelden en tevens een onjuistheid, die reeds een paar honderd jaren bestaat rechtzetten.

Geboren in 1469, werd hem al op 12 juni 1476 *CECILIA*, dochter van Graaf *HERMAN VON MONTFOORT-BREGENZ*, als toekomstige echtgenote voorbestemd.

In de herfst van 1485 ging hij naar de Universiteit van Tübingen, daarna studeerde hij te Pavia. Na zijn studietijd was hij een jaar lang in dienst van de Hertog van MILAAN.

In de zomer van 1498 kreeg hij in Freiburg contact met Hertog *ALBRECHT VON SAKSEN*, erfpotestaat van Friesland en trad spoedig daarna in diens dienst. In het jaar 1500 kwam hij als sindicus en procurator van Hertog *GEORG VON SAKSEN*, de zoon van de inmiddels overleden *ALBRECHT*, naar onze streken. De Hertog verleende hem op 20 juli 1500 het verbeurd verklaarde huis en de overige bezittingen van de friese edelman *FEYKE KAMSTRA*.

In de zomer van 1504 werd hij als onderhandelaar naar Engeland gezonden, waar hij, uit waardering, door Koning *HENDRIK VII* tot kapitein in diens leger werd benoemd met een jaarwedde van 100 goudaalders. In december 1504 voerde hij, tezamen met Mr. *BERNARD BUCHO VAN AYTTA* van Swichum (een oom van de bekende *VIGLIUS VAN AYTTA*) succesvolle onderhandelingen te Calais. Ook trad hij met goed gevolg op als bemiddelaar in de strijd tussen de stad Groningen en de Saksers (o.a. wapenstilstand van Aduard 1501).

Nadat zijn vader *JOHANNES TRUCHSESS VON WALDBURG* (gehuwd met *ANNA*, d. v. Graaf *WILHELM VON OETTINGEN* en *BEATRIX DELLA SCALA*) op 26 december 1504 en zijn oudste broer *JACOB* begin 1505 gestorven waren, nam *WILHELM* ontslag uit de Saksische dienst en ging terug naar zijn geboorteland om het beheer over de familiebezittingen op zich te nemen. Hij bleef echter als raadsman aan het saksische hof verbonden; zijn salaris hiervoor schijnt echter niet geregeld uitbetaald te zijn.

Het huwelijk met *CECILLA VON MONTFOORT-BREGENZ* kwam niet tot stand.

In 1507, nadat dispensatie verleend was door de Paus, huwde hij zijn nicht *SIBYLLA*, d. v. Graaf *ANDREAS VON SONNENBERG*, met wie hij reeds vóór 1501 verloofd was.

Gedurende zijn Friese tijd leefde *WILHELM* samen met een adellijke Friezin *SIBYLLA VAN WUYTZA* genaamd, bij wie hij twee kinderen had n.l. *CHRISTOFFEL* en *MARGARETHA*.

In het Rijks-Archief te Leeuwarden bevindt zich in de „Verzameling Chr. Epkema” onder nr. 30 een brief van 1512 gericht „An Sijbill wonachtig tzot franicer in Vrieslanden. In har eygen hannen”. Hierin schrijft hij letterlijk:

„Mein freintlic grout end alsz guet Liever Sijbill. V schreven heb ic tot ougspurch upp den xiiij Tag Marti ano dom XVc Xij entpfangen darin ir vermeldt, wie ic Christoffer ende Magretlin mit sofoel arflucke rentten verseen well als ghij ert wuer gued Inen geven wolt, end dat mij angepractt scolt sein, dat die kinder nit wal solten uppgetogen werden, upp den ersten articel isz noch mejn mejning ernstlic dat ick v end wuer und mejn kinder nijtt verlaten wiil in keijn wege, und dieweil wijr all todlic sient bitt ic v freintlic Ir wellet Christoffer und

Magretlin mit verwilligung des stetholder end regennten tutscher und vrijesscer raeden versechen, so lieuwe ir sij habent, end schickt mir dar nach eijn coppij der selben versorgnus screflicen tzo beij naester gwijsser bottscapt, so wil ic desklich sij oc versorghen, end mir ist genadig furst end herr hertzog Jorg van Saxen verscenen Jacobij ano domi XVc Xj, hondert rinsch guld. vervallen und schuldig worden, wil ic beij genaden utrichten, datt die stetholder und regenten uth die selven jc gulden zalen end geuwen, do mit Christoffel und Margretlin dess basten moght onderhouden, Ir solt vijf war glouen dat ic keijn twijuel hab anderst da dat Ir die kinder tot allen togent ondenholdent, habt mester berzd bucho ailtijtt tzo radt In uwer sacken wat dat sij, ic twitel net er meijn v und mich mit truwen. Ir solt glouen..... ic vel anhaims bin ut ursach dijss handel der mij tzo gestanden ist wie ir wal gehort hebt, dan ic wolt gern datt solch offel mortlic handel solt gestrafft werden, hatt noch nit mogen seijn. we dat nit waer gewest, wol ic eijn aijgen botten tzo uch gesickt haben, ic hör sagen datt eijn guedt schul vir die kijnder tzo Lewarden seij, waer mein radt Ir schickt Christoffer oc dar umb Lerung mein hand screuft upp den XV tag martij ano XIJ"

De brief was ondertekend „W.t.F.H.z.Waltpurch" en voorzien van een zegel met het wapen WALDBURG (drie luipaarden boven elkaar en de letters W.T.

We zien dus dat WILHELM de beide kinderen volledig erkent en in de opvoedingskosten wil bijdragen; hij spreekt immers van „Uw en mijn kinderen".

MARGARETHA TRUCHSESS VON WALDBURG was dus een dochter van de friese SIBYLLA (ook voorkomend als SIBYLLA DIJADR. en SIBYLLA VAN OEYA) en niet van SIBYLLA VON SONNENBERG. Publicaties hieromtrent o.a. in de „Navorscher" 1890 zijn, evenals het 18e-eeuwse wapenkwartierbord VAN SYTZAMA—CLANT en de 17e eeuwse wapenkwartierstaat van PICO GALENUS VAN SYTZAMA (beide in het Fries Museum) op dit punt onjuist. Ook oude grafstenen en een kwartierbord in het kerkje van Friens zijn niet in overeenstemming met de werkelijkheid; steeds worden naam en wapen van SIBYLLA VON SONNENBERG ten onrechte gebruikt.

De identiteit van SIBYLLA VAN WUYTZA is nog steeds niet vastgesteld. In bovengenoemde „Verzameling Epkema" treffen we nog twee akten aan resp. nr. 47 en nr. 58. Op 3 oktober 1508 koopt SIBBEL DIJADR. een huis te Franeker en op 5 november 1528 dragen SIJBEL DIJADR. WUYTZA en CHRISTOPHORUS WILHELMI TRUCHSESS aan MARGARETHA WILHELMSDR. met ALBERT VAN AERNSMA hun zwager, Wuytza goed en andere goederen in Friesland over tegen betaling van een lijfrente van 60 gld. voor SIBYLLA en 50 gld. voor CRISTOFFEL.

Verder bevindt zich op het Rijks-Archief te Leeuwarden in de archieven van het Hof van Friesland, WW 2 bl. 735 nog een akte van 1537 betreffende MARGARETHA TRUCHSESS VON WALDBURG contra meester MARTEN pastoor te Goutum.

In het register van de zwanejachten van 1529, eveneens op het Rijks-Archief te Leeuwarden lezen we: „Meester ALBERT GHIJSBERTSZ geeft aen dat hij titulo dotis mit sijn huijsvr. besit een swanejacht ende marok ende onderhold der seluer swanen op Wuijtzte zate off stae in Menaldu(m)..... segt dat hij bewijsen sal alst noidt is, dat sijn huijsvr. ouders vuer de LX jaren ende langer daer aff in rustelicke possessie geweest zijn sonder dat hij ander bescheet daer aff heeft"

Volgens de Heer D. J. v. d. Meer te Koordahuizum is het niet onmogelijk, dat SIBYLLA later met een EPE getrouwd is. Zij had bezittingen in „Mijnalduragae" nl. Wuytza-goed en Generume-goed (Genierum is een buurtschap in Menaldum). In het Reg. van Aanbreng van Menaldumadeel (1511) staat op bl. 9: „ANSKE GODSFRIONS weduwe geeft dit jair to huer SIBBEL EPIS heercaps renten 38 fl.ende self 4 pondematen meedlant" en op bl. 12: „JACOB ALLERDT geeft dit jaar tho huer SIBBEL EPIS heercaps renten 22 fl." Op een lijst van edelen (Reg. v. Aanbreng IV bl. 72 en 79) komt SIBBEL EPES ook voor.

SIBYLLE VAN WUYTZA overleed 10 juni 1533 Zij werd met haar zoon CHRISTOFFEL, overleden 7 nov. 1535, in één graf in de Galieërkerk te Leeuwarden begraven.

Nadat deze kerk in 1940 was gesloopt, ging de volkome gave grafsteen, waarop zij als „SYBOLL VAN OEYE" en haar zoon als „Heer CHRISTOFFELL TRUCHSES Pastoor in Goutum" voorkomt, naar de gerestaureerde kerk van Minnertsgra, waar hij nu in het middenpad ligt.

Hoe *SIBYLLA* aan de naam „*OEYA*” gekomen is blijft voorlopig onopgelost; zou dit misschien iets te maken hebben met het geslacht *UNIA*, ook voorkomend als *OENYA* en *OENYA*??

MARGARETHA TRUCHSUSS VON WALDBURG huwde, zoals we reeds zagen, Mr. *ALBERT VAN AERNSMA*, raadsheer in het hof van Friesland. Hij was een zoon van *GIJSBERT VAN AERNSMA* en *JOESTJE MOCEMA* en kwam voort uit een oud Bolswarder geslacht. Uit de volgende akten meen ik zijn afstamming te kunnen afleiden:

20 Oct 1451. „Enige geestelijken te Bolsward verklaren een akker aan de westzijde van Trylingelant overgedragen te hebben aan *GHIJSBERT AERNTZ*.”

16 Apr. 1466. „De schepenen, o.a. *ALBERT GHYSBERTZ*, en raadsmannen van Bolsward, oorkonden de verlening van een gildebrieff aan het Onze Lieve Vrouwe-gilde van de schroders en schetiers.”

13 Feb. 1493. „De schepenen van Bolsward, waaronder *GYSBERT ALBERTZ*, oorkonden, dat Juw Juwyngha aan Peter Jacopsz heeft verkocht vier koegang, gelegen in de fenne bij Pellens”.

21 Sept. 1536 „*ALBERT GYSBERTS ARNSMA*, raad en commissaris van de Hove van Friesland doet uitspraak in een geschil tussen her Johannes Soonsbeeck en heren Lolle pastoer in Burghwert”.

„Oudfriesche Oorkonden” (Dr P. Sipma) Deel I nr. 394 van 13 juli 1442:

„Andries Wiba en Yde zijn vrouw ruilen met die van Aeijlsum zeven pondematen land, liggende bij Bolsward, die wtcommen sint fan *GIJSBERT AERNSZOEN* ende *SYUWEN* sijn aeffte wijff, deer *ALBERT GIJSBERTSZOEN* deer God nedich se in syn hier hawn haet ende *HIJLCKE* sijn wijff ney sijn dead.....”

Vermoedelijk is dus de volgorde *GIJSBERT AERNTZ* x *SYUWE*, *ALBERT GIJSBERT* x *HIJLCKE*, *GIJSBERT ALBERTS* x *JOEST MOCKEMA* en *ALBERT* x *MARGARETHA TRUCHSESS VON WALDBURG*.

In de reeds meer genoemde „Verzameling Chr. Epkema” bevinden zich nog enige bescheiden betreffende de *AERNSMA'S* en *WALBURG'S*:

Nr. 31-37-52 van 22 mrt. 1513 „*JOEST GIJSBERTS* weduwe koopt land in Tzallingsmafennen onder Bolsward”.

Nr. 32 van 31 Dec. 1530 „Transport van Ulbeth Gerrijts te Harlingen aan Mr *ALBERT VAN ARENTSMA* van ¼ part van een huis en erf gelegen binnen Bolsward naast de Witte Herenkerk”.

Nr. 61-62 van 20 jan. 1536 „*ALBERT VAN AERNSMA* en *MARGARETHA* ruilen met Burchwerd timmerman c.u. een huis, hofstede en landen bij Mynnemastate”

Nr. 64 van 20 nov. 1539 „*ALBERT VAN ARENTSMA* koopt een kleine zathe lands met huis te Rijperkerk van Taecke Tiepckes”

22 sept. 1540 koopt *ALBERT VAN ARENSMA* een partij zaai- en weiland te Rijperkerk van pastoor en kerkvoogden aldaar. (Cat. veiling v. Huffel 25-4-'49 nr 83)

27 juli 1545 verkoopt *MARGARETHA TRUXES* weduwe Mr. *ALBERT ARENTSMA* aan Dr. Seerp Hania e.a. vier kameren te Leeuwarden in de steeg achter Mr Wijnants huizinge d.i. de Hanisteeg. (Consensboek 4-12-1545, fol. 9)

Uit het huwelijk van *WILHELM* en *SIBYLLA VON SONNENBERG* sproten zes kinderen voort o.a. *CHRISTOPH*, geb. Scheer 1509, die zich eerst aan de wetenschap wijdde en in een brief vanuit Basel in 1524 door *ERASMUS* geprezen werd maar die later o.a. te Kanhago tegen de Mohammedanen vocht, op 24 nov. 1535 te Milaan aan de koorts overleed en in het Augustinerklooster te Pavia werd begraven. Verder was er een zoon *OTTO* (1514-15773), eerst Bisschop van Augsburg, later Kardinaal en een zoon *WILHELM DER JUNGERE* (1518-1566) die, gehuwd met *JOHANNA VON FÜRSTENBERG* een zoon *GEBHARD TRUCHSESS VON WALDBURG* had, de latere Aartsbisschop en Keurvorst van Keulen, die tot het Protestantisme overging en samen met zijn vrouw *AGNES VON MANSFELT* asyl vroeg en verkreeg van de Staten Generaal in den Haag (zie „Abel Eppens” dl. I bl. 398)

Welke de familierelatie was tussen *WILHELM* en „Der wolgeborene *HENRICH TRUCHSES FREIHERR ZU WALTPURCH*”, die in maart 1624 als lidmaat van de Herv. Gemeente te Groningen ingeschreven werd, is mij niet bekend. In het „Album Studiosorum” van de Groninger Universiteit komt deze persoon voor als „*HEINRICUS sacri Romani Imperii dapifer haereditarius ac liber baro in Waldtpurgk*” 23 nov. 1621.

WILHELM DER ALTERE erfde de oostenrijkse bezittingen van zijn op 10 mei 1511 vermoorde schoonvader *ANDREAS VON SONNENBERG* (mogelijk het „mortlc handel” waarover hij in zijn brief schrijft)

Hij werd in 1521 tot „Obersten Feldhauptmann der ellende Hilfe” van Koning Karel V benoemd, werd stadhouder van Württemberg en landvoogd van Augsburg.

In 1524 was hij in Stuhlweissenburg in Hongarij bij een kroning aanwezig.

Samen met zijn neef *GEORG* (Bauernjörg) kreeg hij op 27 juli 1526 van Keizer Karel V het recht zich „Reichserbtruchsess” te noemen. (Truchsess = Drossaard = Hofmeester)

Na een hartaanval in 1525, waarvan hij een gedeeltelijk verlamde rechterarm overhield, was zijn gezondheid niet meer zo goed. In 1530 en ook in 1534 leek het er op, dat zijn leven ten einde liep. Hij herstelde echter en ging de volgende jaren geregeld naar badplaatsen, waaraan hij de voorkeur gaf boven het gebruik van geneesmiddelen.

Zijn vrouw *SIBYLLE VON SONNENBERG* overleed in Bad Ems in 1536. Hij overleefde haar nog ruim 20 jaren en stierf op hoge leeftijd 17 maart 1557.

Overeenkomstig zijn testament van 15 september 1556 werd hij in de kerk van Scheer naast zijn echtgenote begraven.

* *

VERVENERS IN DE VEENKOLONIËN GEKOMEN VAN STEENWIJKERWOLD

De eerste mij bekende voorouders van mijn vrouw in rechte linie komen uit Zuidveen en Scheerwolde begin tweede helft 17e eeuw.

Bij een bezoek aan het Rijksarchief te Zwolle is mij gebleken dat het archief van het Schoutambt Steenwijk bij onderzoek zeker een paar verdere generaties zal kunnen opleveren.

Nu meen ik twee feiten te mogen stellen, nl. dat:

- het doornemen van een rechtelijk archief zeer tijdrovend is;
- met mij meer leden belang bij een dergelijk onderzoek zullen hebben.

Daarvan uitgaande lijkt het mij gewenst de reeds bekende gegevens te gaan poolen, d.w.z. eerst op een punt bijeenbrengen en daarna aan alle belangstellenden te verstrekken. Dan kan door ieder bij een eventueel bezoek aan Zwolle van deze lijst worden uitgegaan. Gevonden gegevens dienen dan uiteraard opnieuw te worden gepoold.

Ik ben bereid — hoewel voorlopig niet te Zwolle komende, omdat voorzover mij bekend het RA daar des zaterdags gesloten is — in eerste instantie als centraal punt te dienen.

Als voorbeeld van een te verstrekken gegeven het volgende:

Claes Martens van Suijdtveen

huwt 6 jan. 1667 te Veendam met *Janneken Hendricx van Scharwolde*.

Tijes Alberts (Ligger) van Suijdtveen

huwt 22 jan. 1681 te Veendam met *Geertien Ottens van Smilde*.

Gaarne zal ik van belangstellenden iets horen!

A. de Vries, Engelsestr. 17, Leeuwarden

* *

HET NAGESLACHT VAN JACOB ALDERTS EN JANTJE LUE'S

(het landbouwgeslacht Dijkhuys)

door P. J. RITSEMA

Boer

„As e noar zien koren kikt,
dat willig wölft ien wiend,
dat braid hom bie de borst opstrikt,
den denkt e „Nou is t aal mienend”

(uit „Pinksterblommen” door Jan Boer)

Wapen: geen. Godsdienst: Protestant.

In gedachten zien wij Jacob Alderts op de westelijk van zijn boerderij „Warckemaheerdt” gelegen zeedijk tussen Vierhuizen en Hornhuizen staan en hem zien uitkijken naar het wad, over de kwelders die later de Vierhuister- en nog later de Westpolder het aanzien zouden geven en wij horen hem als het ware denken „Das aal mienend”. Maar wij zien hem ook in onze gedachten na de Kerstvloed van het jaar 1717 op het nog bij zijn boerderij overgebleven stuk dijk staan en zijn ogen landwaarts richten over de ondergelopen landerijen en wij horen hem als het ware zuchten: „Dat waas aal mienend”. In zijn omgeving lieten die dag 41 mensen het leven om niet te spreken over al het vee dat verloren ging.

Maar zoals na een harde windstoot het koren zich weer opricht, zo richtte Jacob Alderts en velen met hem het hoofd weer op zodat van hen in werkelijkheid gezegd kan worden „En de boer hij ploegde voort”.

Omtrent Jacob Alderts, wiens geboortjaar op omstreeks 1680 gesteld kan worden, is wat zijn afkomst betreft, niets kunnen blijken. Aangezien zijn naam in het in 1673 aangelegde doopboek niet voorkomt, mag worden aangenomen dat hij van elders is gekomen, maar het is ook mogelijk dat hij afkomstig was uit een van de vele destijds in die omgeving wonende Doopsgezinde geslachten.

Reeds in 1633 werd Eijssse Alderts genoemd onder de carspellieden van Vierhuizen. Omtrent de vrouw van Jacob Alderts met name Jantje Lue's, weten wij iets meer. Zij werd in 1684 te Vierhuizen gedoopt als dochter van Lue Jans en Claaske Rennes. Laatstgenoemden vestigden zich in 1679 op de boerderij „Warckemaheerdt” met attestatie komende uit Ulrum. Claaske Rennes overleed daar vòòr 1705.

Doopboek Vierhuizen d.d. 10-4-1705: gedoopt, Anje, een bejaarde, huisvrouw van Lue Jans bij de dijck, zijnde van Mennisten afkomst.

Lue Jans en Claaske Rennes in 1679 erfgenamen van Tjepke Rennes (Omelander Geslachten deel I bl 445).

Ook de naam Lue was destijds een in die omgeving voorkomende voornaam. Zekere Eijssse Lue's werd op 19-10-1699 te Vierhuizen gedoopt als bejaarde en dus vermoedelijk van Doopsgezinde afkomst. Hij was toen landbouwer op „Midhuizen” en gehuwd met Lubge Harms. In 1721 was hij landbouwer op een der boerderijen „Menneweer” en diacon te Vierhuizen en gehuwd met Rienje Doekes. Op 21-10-1636 trad zekere Peter Lue's van Zoutkamp te Niekerk in ondertrouw met Geertje Rebbes van Houwerzijl, waarna zij met attestatie naar Vierhuizen vertrokken.

Later huwde hij met Martien Sijabbes die op 4-1-1695 te Vierhuizen werd gedoopt als vrouw van Peter Lue's, dus vermoedelijk van Doopsgezinde afkomst zijnde. Tenslotte trad hij voor de derde keer in het huwelijk (ondertrouw Ulrum 31-5-1715 en huwelijk Vierhuizen 18-9-1715) met Jacobjen Juurts van Zoutkamp en eveneens van Doopsgezinde afkomst.

31-7-1715 XLIII a *. Stoffer Sijabbes aangesworen als voormond over Peter Lue's vier kinderen bij wijlen Geertje Rebbes en wijlen Martje Sijabbes in egte verwekt.

Tenslotte is er reeds in 1701 sprake van Claas Lue's die in het jaar op 24-6 op de Reichtdag te Ulrum van zekere Jan Engberts (ook Engelberts) te Vierhuizen, betaling vorderde van 300 Car. gl. volgens een koopbrief vervallen op 30-8-1697. Hij verkreeg hierop blijkbaar een vonnis, want op 18-11-1701 verzochten Claas Lue's en consorten de goederen van Jan Engelberts te mogen verkopen krachtens een setma van 8 november.

De boerderij „Warckemaheerdt" waarop hij in of omstreeks 1701 zijn intrek nam komt reeds voor in een d.d. 1557 gedateerde acte waarbij als bewoners worden genoemd Augustinus Rengers en zijn vrouw Aleijt. ¹⁾

Na vervolgens in verschillende handen te zijn geweest, kwam de boerderij in't bezit van de bekende familie Panser en nog later in 't bezit van Lue Jens en Claaske Rennes, de schoonouders van Jacob Alderts. Laatstgenoemde komt in 1701 als bewoner voor. Van 1704 tot 1711 woonde hij op Panser terwijl hij in 1712 als bewoner van de boerderij Beusum genoemd werd. Hij overleed nà 1723. De familienaam Dijkhuis komt voor het eerst in het doopboek van Vierhuizen voor in 1749 in welk jaar Lue Rinne's Dijkhuis en Hilligjen Tonkens hun zoon Rinne laten dopen.

Voordien is er veelal sprake van „wonende bij de dijk".

Terwille van de plaatsruimte sluit ik dit overzicht omstreeks 1800 af. Het geslacht Dijkhuis vangt dan aan met:

Ie geslacht.

1. Jacob Alderts, geboren omstreeks 1680, overleden tussen 1723 en 1727, gehuwd met Jantje Lue's, gedoopt te Vierhuizen 29-2-1684 als dochter van Lue Jans en Claaske Rennes.

Jacob Alderts was landbouwer op „Warckemaheerdt", „Panser" en „Beusum".

XLIII a * dd. 22-6-1713. Reichtdag te Vierhuizen.

Jacob Allerts, Frerick Garremts, Albert Frerix en Melis Sicces verzoeken regeling van de nalatenschap van Nieske Jans.

XLIII a * d.d. 29-10-1714.

Jacob Allerts voormond, Gerrit Jacobs sibbe en Jacob Cornelis vreemde voogd over de kinderen van Egbert Willems bij wijlen Ludewe Jacobs in egte verwekt.

XLIII a * d.d. 22-1-1715.

Jacob Alderts contra Egbert Willems inzake opzegging obligatie groot 100 Car. gl.

XLIII a * d.d. 5-10-1717

Opzegging obligatie groot f 250,— door Jacob Allerts aan Menne Jans.

XLIII a * d.d. 10-7-1719.

Jacob Alderts voormond, Klaas Berends sibbe en Jan Pieters vreemde voogd over de onmondige kinderen van Claas Berends bij Kniertien Louwes in egte verwekt.

XLIII a d.d. 22-2-1723.

Secretaris Wittink namens Jacob Allerts en c.s. om de snick van Claas Pieters liggende op de Soltkamp in beslag te mogen nemen. Redger E. van Bolhuis.

Iie geslacht.

kinderen van 1.

2. Renne Jacobs, ged. Vierhuizen 1-5-1695, overleden omstreeks 1743, gehuwd Ie (huwelijkscontract 9-7-1716) Luiktjen Pieters, geboren op „Hajjemaheerdt" op Ewer te Zuurdijk als dochter van Pieter Berends en Itien Abels, kleindochter van Berent Hindricks en Luijckjen Peters en van Abel Hindricks, landbouwer op Ewer en Pieterke Eokes. Berent Hindricks was een zoon van Hindrick Roelfs, landbouwer op „Ikema" te Niekerk. ²⁾

9-7-1716 huwelijkscontract tussen de Eerb. Rinne Jacobs als bruidegom en de deugdsame Luiktien Pieters als bruid. Getuigen aan bruidegomszijde Jacob Alderts als vader en Jantje Lue's als moeder, Gerrit Jacobs als oom en aan de bruidszijde Itien Abels als moeder, Jacob Jans als oom en Roelf Onnes als broeder. (O.G. deel I bl. 445).

Renne Jacobs was landbouwer op „Warckemaheerd” als opvolger van zijn vader. Hij was in 1727 getuige bij het opmaken van het huwelijkscontract van zijn broeder Tjipke.

3. Aldert Jacobs, gedoopt Vierhuizen 26-7-1696.
4. Jan Jacobs, gedoopt Vierhuizen 5-9-1697, gehuwd met Trijnje Jans. Hij was landbouwer op „Midhuizen” nabij Vierhuizen in 1728-1731 en 1737.
5. Aaltien Jacobs, geboren op „Warckemaheerd”, ged. te Vierhuizen 2-10-1701. Aantekening in doopboek „May 1710 obijt”.
6. Tjipke Jacobs, geb. op „Panser” ged. Vierhuizen 26-9-1704, landbouwer te Niekerk, huwelijkscontract d.d. 31-7-1727 met Stijntje Melis, (doop niet gevonden), dochter van Melis Sickes en Anje Mindeltes, landbouwers o.a. op „Panser” van 1714 tot 1721.
XLVIII d.d. 31-7-1727. Huwelijkscontract tussen Tjipke Jacobs en Stijntje Melis. Getuigen aan bruidegomszijde Jantje Lues als moeder, Rinne Jacobs en Jan Jacobs als broers, Gerrit Jacobs en Martje Willems als oom en tante en Hilje Jacobs als tante. Aan bruidszijde Melis Sickes als vader, Sicke Sickes als oom, Reinder Meertens en Geertje Mindeltes als zwager en zuster, Geert Melis en Cornelske Melis als broer en zuster. (O.G. deel I bl. 446)
7. Claesje Jacobs, geb. op „Panser” ged. Vierhuizen 1-1-1708, gehuwd met Geert Melis, ged. Vierhuizen 23-8-1705, overleden te Vierhuizen op „Beusum” 14-4-1794, landbouwer, eerst te Pieterburen en vervolgens op „Beusum”, Schep- per te Ulrum, zoon van Melis Sickes en Anje Mindeltes. (zie onder 6)
Geert Melis en Claesijn Jacobs verschijnen 3-1-1734 weer aan het H. Avondmaal te Pieterburen na lange tijd afwezig te zijn geweest wegens oneenigheid met Reinder Meertens en Geertien Mindeltes el., Jacob Recentjes en Anje Writzers el., en Alle Willems en Diewer Frericks el. (zie O.G. deel I bl. 374)
8. Aldert Jacobs, geboren op „Panser” ged. Vierhuizen 27-9-1711.
9. Aaltje Jacobs, geboren op „Beusum” ged. Vierhuizen 30-11-1712.
10. Ludewe Jacobs, geboren op „Beusum” ged. Vierhuizen 1-1-1718.

IIIe geslacht.

kinderen van 2 uit Ie huwelijk.

11. Lue Rinnes Dijkhuis, ged. Vierhuizen 30-5-1717, overleden te Vierhuizen op Hilligjen Tonkens, geb. te Appingedam 3-3-1729, overleden te Vierhuizen „Warckemaheerd” 19-2-1782, gehuwd te Vierhuizen (kerk) 25-5-1748 met: 19-5-1792, dochter van Willem Tonkens, burgemeester van Appingedam en Geertruida Constantia Cleveringa. (O.G. deel I bl. 445). Dijkhuis was landbouwer op „Warckemaheerd”.

XLIII c d.d. 11-3-1775.

Lue Rinnes Dijkhuis dedigsmen bij het huwelijkscontract tussen Jannes Jans en Aaltje Gerrits weduwe Allert Rinnes van Vierhuizen.

XLIII h d.d. 25-5-1781.

Verzoek van Hendrik Hendriks op „Menneweer” als vreemde voogd over de 5 pupillen van Aaltje Gerrits en wijlen Allert Rinnes om in de plaats van de overleden voormond Jacob Rinnes aan te wijzen der pupil- halve oom van vaderszijde Lue Rinnes Dijkhuis.

XLIII h d.d. 2-3-1786.

Hendrik Hendriks op „Menneweer” verzoekt voogden te stellen over de 5 pupillen van Aaltje Gerrits bij wijlen Allert Rinnes in egte verwekt. De voormond Lue Rinnes Rijkhuis is overleden en aangewezen is Rinne Lues Dijkhuis van Vierhuizen.

XLIII b 2. Extra Landdag te Ulrum d.d. May 1790.

Rekest van Hilligje Tonkens wed. van L. R. Dijkhuis als voogdes over haar kind, zijnde erfgenaam van haar broeder wijlen Epke Doornbos te Schildwolde overleden, tot scheiding der goederen.

XLIII d d.d. 30-6-1792.

Inventarisatie van de goederen van Hillechien Tonkens en wijlen Lue Rinnes Dijkhuis. Een boerenplaats met beklemming en plm. 100 juk land. Er zijn geen bedragen genoemd.

12. Peter Rinnes, ged. Vierhuizen, 4-2-1720, uit IIe huwelijk.
13. Allert Rinnes, ged. Vierhuizen 5-8-1725, geb. „by de dyck”, aantekening in het doopboek „obiit”
14. Allert Rinnes, ged. Vierhuizen 22-9-1726, geb. „by de dijk”, aantekening in het doopboek „obiit”.
15. Jacob Rinnes, ged. Vierhuizen 7-5-1730, overleden te Zoutkamp vòdr 25-5-1781, gehuwd te Ulrum (kerk) 10-2-1754 met:
Korneliske Top, ged. Ulrum 4-8-1733, overleden te Zoutkamp 16-8-1844, dochter van Kornelis Pieters Top, bakker te Ulrum en Anje Rijkkes Beukema. Jakob Rinnes was schipper te Zoutkamp.

XLIII c 2 d.d. 13-2-1767.

Jacob Rinnes en Cornelsky Cornellis ehl. op de Zoltkamp verklaren verkocht te hebben aan de schepper Geert Melis en Claaske Jacobs ehl. op Beusum bij Vierhuizen 4 jukken land. d.d. 13-2-1767 lenen zij van Geert Melis 100 Car. gl.

XLIII c 2 dd. 8-1-1773.

Jacob Rinnes en Corneliske Cornellis ehl. op de Zoltkamp, lenen van Willem Egberts en Aaltjen Heeres ehl. te Zoltkamp, de somma van 100 Car. gl.

XLIII c 2 d.d. 24-6-1775.

Jacob Rinnes en Corneliske Cornellis ehl. te Zoutkamp lenen van Jan Deroks en Lijsbeth Cornellis ehl. te Ulrum de somma van 100 Car. gl.

XLIII b 1 d.d. 6-3-1778.

Verzoek van Corneliske Cornellis vrouw van Jacob Rinnes, als administrerend collecteur over Zoutkamp om hulp voor Arent Jacobs aldaar, die, stokarm zijnde, toch ieder jaar 1 gl. en 8 stuivers in de 400-ste penning moet opbrengen. Jacob Frericks en Rijkpe Jans, beiden te Zoutkamp, verklaren dat hij stokarm is en dat hij turf van de diacony krijgt. Jacob Frericks, turfmeter, weet dit doordat hij cluftgenoot is.

XLIII b 1 d.d. 11-12-1781.

Renne Lues Dijkhuis, Rijkpe Cornelis en Jurjen Pieters als voogden over de 2 pupillen van Cnelske Cornellis bij wijlen Jacob Rinnes, verklaren dat de nalatenschap dermate met schulden is belast dat de gehele inboedel niet toereikend is. De vrouw is met Jan Gerrits in de Zoutkamp geëngageerd welk huwelijk spoedig zal worden voltrokken. Zij verzoekt verkoop van alles. Het huis staat op pachtgrond.

XLIII h d.d. 11-12-1781. Voogdijstelling van de bovengenoemden.

XLIII d d.d. 21-12-1781.

Inventarisatie van de goederen van Knelske Kornelis en wijlen Jacob Rinnes. Een huis te Zoutkamp f 250,—; een snikschip f 100,—; Schulden restant coopschat huis f 150,—; idem schip f 58,—. Profijtelijke staat f 455-14 stuivers; schadelijke staat f 572-17 st.-2 pl. Jacob Oewes en Klaas Lubberts naburen getuigen.

16. Allert Rinnes, ged. Vierhuizen 1-2-1733, overleden aldaar vòòr 1775, gehuwd met Aaltjen Gerrijs, onbekend van waar. Na het overlijden van Allert Rinnes huwde zij met Jannis Jans.

XLIII c 2 d.d. 21-3-1767.

Allert Rinnes en Aaltjen Gerrijs ehl. te Vierhuizen, verklaren op 29-4-1766 van het Houwerzijlvest te hebben geleend de somma van 400 Car. gl.

XLIII c 2 d.d. 5-5-1769.

Allert Rinnes en Aaltjen Gerrits ehl. te Vierhuizen lenen van Cornelste Jan op Den Ham de somma van 200 Car. gl.

XLIII h d.d. 26-1-1775.

Aaltje Gerrits te Vierhuizen verzoekt voogden te stellen over haar 5 pupillen bij wijlen Allert Rinnes gepocr. Jacob Rinnes van de Zoutkamp voormond, Loewert Rieuwerts van Fransum sibbe en Hendrik Hendriks op Menneweer vreemde voogd.

XLIII f d.d. 27-1-1775.

Boedelbeschrijving van de goederen van Allert Rinnes overleden te Vierhuizen en Aaltje Gerrits.

Een huis met schuur te Vierhuizen en 15 juk beklemd land f 1500,—. Profijtelijke staat f 1952-19 st.; schadelijke staat f 1366-16 st. 6 plakken. Kinderen Rinne 10 j., Jacob 9 j., Gerrit 6 j., Tjipke 5 j. en Corneliske 4 jaar.

XLIII c 2 d.d. 11-3-1775.

Huwelijkscontract tussen Jannis Jans en Aaltje Gerrits weduwe van Allert Rinnes van Vierhuizen. Getuigen aan bruidegomszijde Jan Jans Speelman als vader en de schoolmeester Cebe Thijs als dedigsman en aan bruids zijde Loewert Rieuwerts als zwager en sibbevoogd over des bruids voorkinderen, Jacob Rinnes voormond, Hendik Hendriks als vreemde voogd en Lue Rinnes Dijkhuis als dedigsman.

XLIII h d.d. 25-5-1781.

Opvolging van de overleden voormond Jacob Rinnes door Lue Rinnes Dijkhuis.

XLIII h d.d. 2-3-1786.

Opvolging van de overleden voormond Lue Rinnes Dijkhuis door Rinne Lues Dijkhuis.

17. Aaltien Rinnes, gedoopt Vierhuizen 8- 4-1735

IIIe geslacht.

kinderen van 4.

18. Lue Jans, gedoopt Vierhuizen 8- 2-1722
19. Jakob Jans, gedoopt Vierhuizen 12- 3-1728
20. Allert Jans, gedoopt Vierhuizen 16- 3-1731
21. Rinne Jans, gedoopt Vierhuizen 1- 1-1737
omtrent hen werd verder niets gevonden.

IIIe geslacht.

kind van 6.

22. Renne Tjipkes, huwelijkscontract XLVIII b. 1 d.d. 9-6-1769 met Idje Sierts, dochter van Siert Derks, en N.N.
Hij was landbouwer op „Fraylemaherd” te Eenrum. Zijn nakomelingen namen de naam Huizinga aan. (O.G. I bl. 844).

IVe geslacht.

kinderen van 11.

23. Renne Lue's Dijkhuis, ged. Vierhuizen 25-5-1749, overl. aldaar 20-8-1792, overl. aldaar 20-8-1792, huwelijkscontact XLIII d.d. 21-3-1777 met: Anje Helprichs, ged. Vierhuizen 20-2-1756, overleden aldaar 20-1-1794, dochter van Helprich Clasen en Trijntje Lammers.
Hij was winkelier en koopman te Vierhuizen.

24. **Willem Lues Dijkhuis**, ged. Vierhuizen 27-2-1751
jong overleden.
25. **Geertruida Lue's Dijkhuis**, geb. Vierhuizen 22-2-1754, overl. aldaar 5-12-1826, gehuwd aldaar 6-5-1781 met:
Jan Menne's Beukema, ged. Vierhuizen 2-2-1744, overl. aldaar 20-12-1801, landbouwer op „Midhuizen”, zoon van Menne Rijpkens Beukema en Jantje Klasens.
Huwelijkscontract tussen Jan Mennes Boijckema en Truda Lues Dijkhuis. Getuigen aan bruidegomszijde Rijpke Mennes Boijckema als volle broeder, Claas Mennes Boijckema en vrouw Ludewe Geerts als volle broeder en aangehuwde zuster en aan bruids zijde Lue Rennes Dijkhuis en Hillechijn Tonkens als vader en moeder en Renne Lues Dijkhuis als broeder alsmede Anje Helprichs als volle nicht. (zie ook O.G. I bl. 446).
26. **Willem Lue's Dijkhuis**, ged. Vierhuizen 26-12-1755, overleden aldaar 18-11-1836, landbouwer aldaar, ongehuwd.
XLIII c 4 d.d. 17-2-1786. Hij was getuige bij het huwelijkscontract tussen zijn zuster Luikje met Claas Jans.
27. **Pieter Lue's Dijkhuis**, ged. Vierhuizen 26-6-1757.
28. **Luikje Lue's Dijkhuis**, ged. Vierhuizen 31-5-1761, overleden aldaar in 1805, geh. Vierhuizen 26-2-1786 met:
Claas Jans, geb. Vierhuizen 10-8-1758, overleden aldaar 1-2-1787, landbouwer op „Midhalm”, zoon van Jan Clasen en Eltje Jacobs op „Midhuizen.”³⁾ gehuwd Ite in 1790 met Eise Rembertus' de Cock, zoon van Ds Rembertus de Cock, predikant te Tinallinge en Antje Eises Wiersema.⁴⁾
tweeling met:
29. **Anna Lue's Dijkhuis**, ged. Vierhuizen 31-5-1761, overleden te Zuurdijk in 1824, gehuwd Ie met Marten Aedges Teenstra, landb. op „Castor” te Zuurdijk, gehuwd met Ite Jan Pieter Vork, landbouwer aldaar.
30. **Ietje Lue's Dijkhuis**, ged. Vierhuizen 23-1-1763, jong overleden.
31. **Ietje Lue's Dijkhuis**, ged. Vierhuizen 18-3-1764, overl. Ulrum 22-1-1846, gehuwd Ie Vierhuizen 18-12-1789 met:
Lammert Helprichs, ged. Vierhuizen 13-3-1757, overleden op „Menneweer”, begraven te Vierhuizen 2-2-1807, zoon van Helprich Clasen en Trijntje Lammerets, weduwnaar van Eltje Jacobs, gehuwd Ite Vierhuizen 8-7-1810 met Eilke Bartelds Houwinga, landbouwer te Ulrum.
32. **Jantje Lue's Dijkhuis**, ged. Vierhuizen 29-12-1765, overl. op 't Ruigezand 1-12-1805, gehuwd met Douwe Martens Teenstra (1768—1823) landbouwer op 't Ruigezand, zoon van Marten Aedges Teenstra en Elisabeth Bentema (zie O.G. II bl. 1323).
33. **Hillechien Lue's Dijkhuis**, ged. Vierhuizen 3-5-1767, jong overleden.
34. **Bronno Lue's Dijkhuis**, ged. Vierhuizen 25-2-1770, overleden Kloosterburen 24-2-1849, ondertr. Vierhuizen 2-2-1806, gehuwd Hornhuizen 2-3-1806 met:
Geertruida Wijbes Wiebenga, ged. Hornhuizen 1-1-1770, dochter van Wijbe Derx en Geeske Pieters. Dijkhuis was landbouwer op „Onrust” te Hornhuizen welke boerderij hij in 1826 kocht.
(zie O.G. I bl. 68 en II bl. 1812).
XLIII h d.d. 29-6-1792.
Voogden over de minderjarige zoon van wijlen Lue Rinnes Dijkhuis en wijlen Hillechien Tonkens gesteld. L. Tonkens te Appingedam voormond, B. Cleveringa te Leens sibbe en L. Melis te Vierhuizen vreemde voogd.

IVe geslacht.

kinderen van 15.

35. Hilje Jacobs, geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen	16- 2-1755
36. Anje Jacobs, geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen	28- 7-1757
37. Hilbertijn Jacobs, geb. Z.K. ged. Vierhuizen	10- 2-1760
38. Aaltje Jacobs, geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen	9-10-1763
39. Ludewe Jacobs, geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen	17- 5-1767
40. Aaltje Jacobs, geb. Zoutkamp ged. Vierhuizen	11- 3-1771
- In 1781 waren er nog twee ongenoemde kinderen in leven waarvan verder elk spoor ontbreekt.

IVe geslacht.

kinderen van 16.

41. Rinne Allerts, ged. Vierhuizen	5- 8-1764
42. Rinne Allerts, ged. Vierhuizen
gehuwd Warfhuizen 11-5-1793 met Klaaske Tammes, ged. Warfhuizen 28-5-1769, dochter van Tamme Geerts en Meentje Pieters.	29-12-1765
43. Jacob Allerts, ged. Vierhuizen	24- 1-1768
44. Gerrit Allerts, ged. Vierhuizen	23- 4-1769
45. Tjipke Allerts, ged. Vierhuizen	21-10-1770
46. Corneliske Allerts, (niet in het doopboek gevonden) geboren in 1771 volgens R.A. XLIII f d.d. 27-1-1775. In deze boedelbeschrijving worden de nummers 42 t/m 46 genoemd.	

Ve geslacht.

kinderen van 23.

47. Lue Rinnes Dijkhuis, geb. op Menneweer, ged. Vierhuizen	7-12-1777.
48. Trijntje Rinnes Dijkhuis, geb. op Menneweer, ged. Vierhuizen	29-11-1778.
49. Hilligien Rinnes Dijkhuis, geb. op Menneweer, ged. Vierhuizen	31-12-1780.
50. Helperdina Rinnes Dijkhuis, geb. op Menneweer, ged. Vierhuizen	26-1-1783.
Allen jong overleden.
51. Hilligie Rinnes Dijkhuis, geb. op Menneweer 18-6-1785, gedoopt Vierhuizen 3-7-1785, ondertr. Ulrum 2-10-1803, gehuwd aldaar 16-10-1803 met Simon Derks Prins, afkomstig van Saaxumhuizen. Zij vestigden zich te Leens waar op 4-3-1806 hun dochter Anje geboren werd. (niet verder onderzocht).	
52. Lue Rinnes Dijkhuis, ged. Vierhuizen 16-12-1787, overleden Hornhuizen 23-11-1823, landbouwer aldaar, gehuwd Ulrum 2-7-1815 met Anje Tobias' Bos, geb. in 1792, overleden te Hornhuizen 10-7-1877, oud 85 jaren, dochter van Tobias Klaasens en Geeske Jans. (zie O.G. II bl. 1157).	

Uit dit huwelijk 3 kinderen waaruit meerdere nakomelingen.

53. Hilbardus Rinnes Dijkhuis, geb. Vierhuizen 29-12-1791, ged. aldaar 15-1-1792, overleden te Grijpskerk 12-4-1847, boekhouder aldaar, gehuwd Oldehove 10-6-1812 met Anje Jans Pol, geboren in 1786, dochter van Jan Klasens Pol, landbouwer te Zuidhorn en Rientje Tjebbes.	

Het nageslacht van Hilbardus heb ik nog niet kunnen uitwerken. Gezien de vele namen Dijkhuis in de tienjarige tafels van Grijpskerk en omliggende gemeenten ligt hier nog een dankbaar terrein voor onderzoek.

Tengelegener tijd hoop ik de nakomelingschap van de nummers 31, 52 en 53 te bespreken.

- 1) O.G. deel I bl. 759.
- 2) mededeling van Mr L. J. Rietema te Epe.
- 3) zie de nakomelingschap van Claas Jans en Jantje Helprichs, „Gruoninga” Maart 1964 onder 6.
- 4) zie hetzelfde artikel onder 17.

DE AFSTAMMING VAN DE GRONINGER à BREDERODE'S

door Drs. O. D. J. ROEMELING

De Heer Mr A. H. Stikker stelde destijds de vraag in dit blad (2e jaargang), januari 1955), of JOHANNES à BREDERODE, schoolmeester te Beerta, mogelijk zou afstammen van het geslacht der Heren van Brederode. Positieve beantwoording dezer vraag zou in vele kwartierstaten een reeks van hoogadelijke geslachten doen verschijnen. Voorzover ons bekend, kon echter totnutoe op deze vraag geen antwoord worden gevonden. Hoewel JOHANNES à BREDERODE bij zijn inschrijving als student aan de Universiteit van Groningen uitdrukkelijk Doccumano-Frisius wordt genoemd, werd in de kerkelijke registers van Dokkum geen spoor van het geslacht van Brederode gevonden, hoewel deze registers daartoe vroeg genoeg aanvangen.

Dikwijls zijn het toevallige vondsten, die de sleutel vormen tot het oplossen van een schijnbaar probleem. Men dient daarbij echter het woord „toevalsvondst” niet te interpreteren in die zin, dat een genealoog moet beschikken over een aanmerkelijke dosis geluk bij zijn onderzoek. Veeleer kan men stellen, dat des te breder en diepgaander het onderzoek is opgesteld, des te groter, hoewel niet in dezelfde mate, is de kans op welslagen. Daarbij kan men dikwijls gegevens vinden, die men op dat ogenblik niet zoekt, waarvan men dikwijls ook de importantie niet terstond voelt, doch die later kunnen blijken van zeer veel belang te zijn.

Op deze wijze menen wij er in geslaagd te zijn aanwijzingen voor de afstamming van voormelde JOHANNES à BREDERODE te vinden. Terstond dient te worden opgemerkt, dat het wettig en overtuigend bewijs voor zijn afstamming door ons niet wordt en tot op dit ogenblik ook niet kan worden geleverd; het hiernavolgende berust voor een aanmerkelijk deel op interpretatie en hypothese. Toch zijn wij van mening, dat de door ons geconstrueerde lijn een meer dan slechts hypothetisch karakter heeft. Echter geven wij gaarne onze opvatting voor een betere.

De sleutel tot de oplossing van het probleem werd in het onderhavige geval gevormd door een resolutie van Gedeputeerde Staten van Stad en Ommelanden¹⁾ d.d. 27 april 1602. Daarbij wordt AERNDT VAN BREDERODE VAN RIJNSTEYN wegens zijn zwakte en ouderdom geëxcuseerd van het deelnemen aan het uittrekken van de compagnie van de Stadhouder.

Het Proclamatieboek van Groningen vermeldt op 8 februari 1605, dat aan CHRISTOFFEL VAN DETMOLL, soldaat onder Sedernitzky, en ANNA VAN REYNSTEYN voor wie haar vader, de Capitain REYNSTEYN, caveerde, de proclamatiën werden geconsenteerd; de huwelijksvoltrekking volgde op 8 maart 1605.

Op 3 oktober 1607 worden de proclamatiën geconsenteerd aan REYNOUDT VAN REYNSTEYN, schoolmeester te Kollum, voor wie Capitain ARNOUDT VAN REYNSTEYN als vader caveert, en JANTJE JANS, voor wie de vader (de naam niet ingevuld) optreedt; blijkens aantekening in de marge werd het huwelijk te Kollum in 1607 voltrokken. Helaas gaan de kerkelijke registers van Kollum niet ver genoeg terug, om enige inlichtingen over deze echtelieden te verschaffen.

Reinoudt van Reynsteyn is slechts kort in Kollum gebleven; immers, in de loop van 1609 moet hij schoolmeester zijn geworden te Grijpskerk. Enige jaren lang komt hij als zodanig voor in de rekeningen van de rentmeester van de geestelijke goederen²⁾. Ook hier echter blijft hij slechts enkele jaren; het tractement over 1614 ontvangt Thij Hendrix (Matthias Hennici); deze tekent reeds op 7 juni 1613 met collegae de kerkelijke weten³⁾. De classicale archieven van het Westerkwartier vermelden over de schoolmeester Reinoudt van Reynsteyn helaas niets. Waarheen hij na zijn verblijf te Grijpskerk is gegaan, is ons niet bekend. Mogelijk echter ging hij naar Dokkum; echter, zoals reeds vermeld, de naam van Brederode werd aldaar in de kerkelijke registers niet aangetroffen, evenmin als de naam van Reynsteyn. De rechterlijke archieven van Kollumerland en Dokkum werden door ons nog niet geraadpleegd; wellicht vermelden deze nog een en ander over de schoolmeester Reynoudt van Reynsteyn.

Wij vermoeden, dat REYNOUDT VAN REYNSTEYN dezelfde is REINHOLDT VAN BREDERODE, die in maart 1626 met attestatie van Dokkum naar Groningen komt⁴⁾. Over laatstgenoemde vonden wij totnutoe te Groningen echter niets.

Naar onze mening is eerdergenoemde JOHANNES, die ca. 1615/1620 zal zijn geboren, een zoon van REYNOUDT VAN REYNESTEYN alias VAN BREDERODE en JANTYE JANS. De voornaam Reinolda onder Joannes' kinderen wordt daardoor voldoende verklaard.

Johannes, die op 15 februari 1635 als filosofisch student werd ingeschreven, heeft zijn studie niet volbracht. Als JOHANNES à BREDERODE in de N. Marckstr. wordt hij in maart 1637 als lidmaat aangenomen⁵⁾ met zijn vrouw TRIJNE; de proclamatie van dit huwelijk werd te Groningen niet gevonden. Aldaar werden van hem en zijn vrouw TRYNTIEN twee kinderen gedoopt; blijkens de doopinschrijvingen woonde hij augustus 1642 in de Nieuwe Ebbingestraat en in juli 1645 in de Nieuwe Boteringestraat. Vermoedelijk is er nog een ouder kind geweest; de doopdatum daarvan kon, doordat de doopregisters van Groningen eerst in 1641 aanvangen, niet worden vastgesteld.

Begin 1646 blijkt JOHAN BREDERODE door de Heer to Nansum gevangen gezet te zijn; een verzoek van zijn vrouw om vrijlating wordt door Gedeputeerde Staten afgewezen⁶⁾. Blijkbaar echter heeft de hechtenis (waarvan ons de reden niet bekend is) niet lang geduurd. Op 12 oktober 1647 vertoont J. BREDERODE een beroeping als schoolmeester te Beerta aan de classis Oldambt⁷⁾; de classicale wetten ondertekent hij op dezelfde dag als JOHANNES à BREDERODE⁸⁾. Uit de classicale acta blijkt dat hij de functie van schoolmeester te Beerta reeds een jaar provisioneel heeft waargenomen (zijn voorganger Georgius Viti was gepensionneerd, terwijl de door particulieren beroepen Gerhardus Joannis Vechter na gedaan verzet door Burgemeesteren en Raad van Groningen op 17 maart 1646 werd geïmprobeerd, blijkens de classicale acta).

Joannes' opvolger, Joannes Paulus Vos, vertoont zijn beroepbrief aan de classis op 4 november 1662; aangenomen mag worden, dat Johannes à Brederode inmiddels was overleden⁹⁾.

Van zijn kinderen wordt REINOLDA met haar nageslacht vermeld in het artikel van Mr A. H. Stikker.

Het is ons niet bekend, of de op 15 november 1623 te Groningen genoemde hopman NICLAES BREDERODE¹⁰⁾ aan Joannes verwant was.

Wat de afstamming betreft, baseren wij ons op het Vaderlandsch Woordenboek van Jacobus Kok, deel VIII, Amsterdam 1787, pp. 984—1040, i.v. Brederode, in het bijzonder p. 1024¹¹⁾. Als bekend, moet aan 18e eeuwse genealogieën geen al te grote waarde worden toegekend. Het in geciteerd werk vermelde geven wij dan ook slechts onder veel voorbehoud. De geïnteresseerde lezer zal echter ongetwijfeld in de genealogische literatuur van meer recente datum genoeg materiaal over het geslacht van Brederode en zijtakken vinden. Wij nodigen hem gaarne uit, van zijn bevindingen te doen blijken in dit maandblad.

Aan de hand van genoemd werk en onze reconstructie wordt de volgende stamreeks verkregen (die in de laatste generaties een zo volledig mogelijke uitwerking bevat):

- I. AERNOUD I, graaf van Holland (achterkleinzoon van Gerulf¹²⁾), en LUTGERT VAN SAKSEN
- II. SIFRIED, Heer van BREDERODE, † 1030, ■ Egmond
- III. DIRK I oo ALFREDA, dochter van Boudewijn II, zevende Heer van Heusden
- IV. WILLEM I, † 1066
- V. WILLEM II, † 1104 (1103), oo ADELHEID VON SAYN
- VI. DIRK II, vierde Heer van Brederode, † 1139, oo AGNES, dochter van Otto van Solms
- VII. WILLEM II, † 1154, oo CATHRINA VAN SOLMS
- VIII. FLORIS, † 1198, oo CHRISTINA VAN GENNEP
- IX. WILLEM III, † 1221, oo MARGARETHA VON DER LIPPE
- X. DIRK III, † 1236, oo ALEYT, dochter van Willem, zoon van Willem I graaf van Holland

- XI. ALPERT, † 1253, oo BEATRIX VAN HOORN
- XII. WILLEM IV, † 1285, oo HILLEGONDA, dochter van Hendrik van Voorne, burggraaf van Zeeland
- XIII. DIRK IV, † Reims 1318, oo MARIA, dochter van Hendrik van der Leck
- XIV. WILLEM V, † 1316, oo (2) N. VAN TEILINGEN
- XV. DIRK V, tevens Heer van der Leck, † 1377, ■ Haarlem, oo BEATRIX, dochter van Walraven graaf van Valkenburg
- XVI. REINOUT I, tevens graaf van Gennep, † 1390, oo JOHANNA, erfdochter VAN GENNEP
- XVII. WALRAVEN I, × 1417, ■ Ameide, oo JOHANNA, erfdochter van Hendrik, Heer van Ameide, Vianen en Herlaar
- XVIII. REINOUT II, † (vergiftigd) 1473, en JOLENTA VAN LABIJN had als bastaard:
- XIX. JOOST VAN BREDERODE, Heer van Reewijk, houtvester van Brederode, oo MARIA DEVER VAN MIJNDEN, dochter van Joost en Alida Mathenes
- XX. REINOUD VAN BREDERODE, oo (1) N. VAN RHYN VAN REINESTEIN; (2) G. DE GREBBER VAN PERSYN. Uit het eerste huwelijk drie kinderen, uit het tweede twee. Van de laatste drie kinderen zijn de namen onbekend; een dochter Margaretha huwde Jan Grebber van Persijn, Heer van Westzaanen.
- XXI. AREND VAN BREDERODE VAN REINESTEIN, houtvester van Holland, oo M..... VAN ALKMADE.

Deze kan geboren zijn ca. 1530 en zou mogelijk dezelfde kunnen zijn als Aerndt van Brederode van Rijnsteijn, die in 1602 reeds bejaard blijkt te zijn.

Het nageslacht van laatstgenoemde is, volgens onze constructie:

- I. AERNDT VAN BREDENRODE VAN REYNSTEYN, in 1602 reeds bejaard, als Captain vermeld in 1605 en 1607, oo N.N., waarvan tenminste de volgende twee kinderen:
1. ANNA VAN REYNSTEYN, procl. Groningen 8 februari, cop. 8 maart 1605 met CHRISTOFFEL VAN DETMOLL, soldaat
 2. REYNOUDT VAN REYNSTEYN, in 1607 schoolmeester te Kollum, van 1609 tot 1613 schoolmeester te Grijskerk, verdere levensloop onbekend, doch wellicht dezelfde als Reinholdt van Brederode, die in maart 1626 met attestatie van Dokkum naar Groningen komt; procl. Groningen 3 oktober 1607, cop. Kollum JANTYE JANS. Als zoon hiervan vermoedelijk:
- III. JOHANNES à BREDERODE, op 15 februari 1635 als phil. stud. ingeschreven als student aan de Universiteit van Groningen; als plaats van herkomst Dokkum opgegeven. Vanaf ca. medio 1646 provisioneel schoolmeester te Beerta en op 12 oktober 1647 geapprobeerd als schoolmeester aldaar; oo voor maart 1637 met TRYNTIE, met wie hij in maart 1637 te Groningen als lidmaat wordt aangenomen. Zijn opvolger te Beerta geapprobeerd op 4 november 1662.

Kinderen:

- ? 1. MARGARETHA. Op 26 maart 1665 laten JOHANNES WANGERPOEL en MARGRIETA à BREDERO te Scheemda een dochter Catharina dopen, die zal zijn vernoemd naar Trijntien, de vrouw van Johannes à Brederode.

Johannes Wangerpoel wordt in maart 1660 als lidmaat te Groningen aangenomen¹³⁾ en op 11 september 1660 door de classis Oldambt preparatoir geëxamineerd en als candidaat toegelaten. Op

17 maart 1666 wordt hij door dezelfde classis berispt, omdat hij te Oostwold op last van Ds. Pimper een huwelijk heeft voltrokken, hoewel hij als candidaat daartoe niet de bevoegdheid heeft¹⁴).

Op 3 januari 1669 (na voorafgaande eerste afkondiging in oktober 1668) huwen te Nieuw Beerta Ds Johannes Wangerpoel, predikant te Marienchor (O.Fr.) en Cornelia Bloc Wijngaarden, weduwe van Hans Peters. Zij werd te Nieuw Beerta op 30 november 1666 als lidmate aangenomen¹⁵).

2. JAN, ≈ Groningen 21 augustus 1642
3. LUCIA, ≈ Groningen 31 juli 1645¹⁶)
4. REINOLDA, * waarschijnlijk te Beerta; procl. aldaar 21 april 1672
THOMAS DERCKS. Na diens overlijden hertrouwt zij (procl. Beerta 28 juni 1674, cop. Oostwold) DERCK GEERTS van Hoorn, die in 1684 kleermaker genoemd wordt.
Uit beide huwelijken werden geboren:
ex I: DERCK, ≈ Beerta 19 januari 1673
ex II: 1. JOANNES BREDERODE, ≈ Beerta 13 oktober 1678
2. PHILIPPUS, ≈ Beerta 30 oktober 1681
3. DOCHTER, ≈ Beerta 6 januari 1684
4. ANJE, ≈ Beerta 18 februari 1684¹⁷)

Het verdere nageslacht hebben wij niet nagegaan; verwezen moge worden naar het artikel van Mr A. H. Stikker. Slechts willen wij nog opmerken, dat één der kinderen van Jan Geerts Steen (van Roswinkel), schoolmeester te Westerbroek, en Aaltje Gerardus Brederode (van Bellingwolde en aldaar gehuwd op 18 januari 1761) de naam REINOLT kreeg bij de doop te Westerbroek op 10 januari 1773¹⁸).

- 1) Statenarchief 112
- 2) Statenarchief 2313/2317
- 3) Statenarchief 2317 en Archief classis Westerkwartier
- 4) Lidmatenboek Groningen
- 5) Lidmatenboek Groningen
- 6) Statenarchief 127, 3 februari 1646
- 7) Acta van de classis Oldambt
- 8) Register van ondertekening der classicale wetten, archief van de classis Oldambt
- 9) Acta van de classis Oldambt
- 10) Proclamatieboek Groningen (consent voor proclamatie van een soldaat onder zijn bevel)
- 11) de Heer T. Balk attendeerde ons op deze gegevens betreffende het geslacht van Brederode
- 12) cf. Dr. A. W. E. Dek, De Hollandse Gravenhuizen, 1955
- 13) Lidmatenboek Groningen
- 14) Acta van de classis Oldambt
- 15) Doop- en trouwboek Nieuw-Beerta
- 16) Doopboek Groningen (evenals het ad 5 vermelde volgens opgave van de Heer W. van Groenenbergh)
- 17) Doop- en trouwboek Beerta
- 18) Doop- en trouwboek Bellingwolde en Westerbroek

* *

REDACTIEMEDELINGEN

De Redactie ontving voor haar archief van de Heer P. J. Ritsema te Scheveningen een door hem opgesteld overzicht van „de nakomelingen van Durk Postma en Akke Miedema”, gehuwd in 1861. Deze verrijking van haar archief wordt zeer op prijs gesteld.

* *

Gruoninga

Mededelingenblad van de afdelingen „Groningen en Noord-Drenthe” en „Winschoten” van de Nederlandse Genealogische Vereniging

10e JAARGANG

NUMMER 10-11

NOVEMBER-DECEMBER 1964

REDACTIEMEDEDELINGEN

Tot haar spijt moet de Redactie mededelen, dat de Heer T. Balk door ziekte gedwongen is zijn actieve medewerking aan „Gruoninga” voorlopig op te schorten. De tot dusverre door hem vervulde functies zullen door de overige redacteuren worden waargenomen. Ook vanaf deze plaats willen wij de Heer Balk gaarne onze beste wensen voor zijn gezondheid aanbieden.

In verband met een betere coördinatie tussen de werkzaamheden van administratie en redactie, heeft de redactie de penningmeester verzocht mede deel uit te maken van haar orgaan. De Heer J. H. Kruijer heeft deze uitnodiging gaarne aangenomen; wij willen hem hier gaarne een hartelijk welkom toeroepen en de wens uitspreken, dat zijn toetreding een versterking voor „Gruoninga” zal betekenen.

De functies der redacteuren zullen met onmiddellijke ingang de volgende zijn:

de Heer Kruijer belast zich met alle financiële aangelegenheden, de Heer Renssen verzorgt de abonnementenadministratie en de verzending van „Gruoninga”, terwijl de Heer Roemeling de verzorging van „Gruoninga” zal blijven ter hand nemen. U wordt derhalve vriendelijk verzocht, correspondentie inzake opzegging van abonnementen, adreswijzigingen, klachten over verzending e.d. te zenden aan de Heer Renssen, Lokveenweg 7 te Haren. Correspondentie betreffende financiële zaken kunt U richten tot de Heer J. H. Kruijer, Hoofdweg 59 te Harkstede, terwijl copie e.d. gaarne wordt ingewacht op het adres: Schoutelaan 8 te Haren. Het redactieadres Eyssoniusstraat 15 komt hiermede te vervallen.

Het penningmeesterschap blijft in handen van de Heer Kruijer, die U reeds nu uitnodigt, het over 1965 verschuldigde abonnementsgeld te willen overmaken: betaling zien wij gaarne in ieder geval tegemoet vóór 1 maart a.s. Nadien zal, indien het abonnementsgeld niet is voldaan, toezending van „Gruoninga” moeten worden gestaakt; hieraan zal strikt de hand worden gehouden. De abonnementsprijzen zullen voorlopig niet gewijzigd worden; aangezien momenteel geen voorspellingen zijn te doen over de loonontwikkeling na 1 januari 1965, moeten wij ons het recht voorbehouden, nadien de abonnees om een geringe suppletie te vragen.

Uit een oogpunt van kosten zal de verschijningsfrequentie van „Gruoninga” worden gewijzigd. Het ligt in de bedoeling om in plaats van maandelijks, voortaan eenmaal per twee maanden een nummer te doen verschijnen, echter van 16 pagina's, zodat qua omvang en inhoud niets verandert. Deze vorm heeft mede het voordeel, dat artikelen niet altijd over meerdere nummers behoeven te worden verdeeld, doch in eens kunnen worden afgedrukt. Zou deze nieuwe vorm niet worden gekozen, dan zou verhoging van abonnementsgeld, waartoe wij niet gaarne overgaan, onvermijdelijk zijn. Wij hopen, dat U deze beslissing zult billijken.

Tenslotte verzoeken wij U vriendelijk zo mogelijk vóór 1 januari a.s. copie in te zenden. De hoeveelheid copie, waarover de redactie beschikt, is zeer gering. Wellicht vindt U in de decembermaand gelegenheid Uw genealogische vondsten op papier te zetten.

DE REDACTIE

HET GESLACHT ZWART
(Ulrum - Houwerzijl - Zoutkamp)
door P. J. RITSEMA

„Het volk is ruw, zoo zegt men, en
„misschien terecht. Maar, moeder, hoe
„zoudt gij en ik zijn, Indien van
„kinsbeen af, ons gansch bestaan, Ons
„wenschen, willen, streven..... alles,
„zich had opgelost in 't eene woord:
„gebrek?”
(uit „Vorstenschool” door Multatuli)

Het thans twee kerken tellende dorpje Houwerzijl was twee eeuwen geleden slechts een klein gehucht, gesticht daar, waar het toenmalige riviertje „De Houw” de Rijtdiepsdijk doorsneed om haar weg via de slikken die later kwelders zouden worden, naar de vaargeul van het Reitdiep te zoeken.

Verzanding van het buiten de dijk gelegen gedeelte van het riviertje, had ten gevolge dat de pomp of sluis in de dijk werd afgebroken en dat de enkele vissers die het dorp zal hebben geteld, naar Zoutkamp verhuisden.

Enkele huisjes aan de voet van de dijk en, zoals vroeger vaak gebruikelijk was, ten dele in de dijk gebouwd, vormden het geheel. Kerkelijk tot Vliedorp behorende, had men slechts de keus tussen Niekerk en het verder gelegen Ulrum aangezien in de tijd dat dit verhaal speelt, de kerk van Vliedorp reeds was afgebroken.

Het te bespreken geslacht dat zich reeds vroeg ZWART noemde, vangt aan omstreeks 1680, maar het duurde tot 1774 voordat zij, om het op de tegenwoordige populaire wijze uit te drukken „in het nieuws kwam”.

De werktijden waren in die tijd lang en moeilijk en de winteravonden, als de koude wind en de sneeuw over de landerijen van het Vlakkeriet waaien, zullen nog langer en nog moeilijker geweest zijn door het gebrek aan het allernodigste. Hoeveel een landarbeider in die tijd gedurende de zomer verdiende, is mij niet bekend, maar het zal zeker niet zoveel geweest zijn dat men de winter onbekommerd door kon komen.

Nog in 1880 (dus ruim honderd jaar later) verdiende de grootvader van moederszijde van mijn vrouw, als landarbeider in het rijke Pieterburen, gedurende de winter 35 centen per dag met het repelen van vlas, waarbij dan nog zijn schoolgaand dochtertje (mijn latere schoonmoeder) hem vanaf des morgens 6 uren tot schooltijd, de helpende hand bood.

Ja, nog in mijn jeugd (1910) moesten de schoolgaande kinderen, die in de wiertijd onder leiding van een zgn. koppelbaas het land ingetrokken om als mieren in weer en wind over het land te kruipen na een dag van hard werken (als er althans geen regenverlet was) met een dagloon van 50 à 60 cent genoeg nemen. Waarbij dan de tijd om te lopen van en naar het te bewerken stuk land, natuurlijk niet mede werd gerekend.

Wie zich omtrent die tijd (1900) wil oriënteren, leze het alleszins lezenswaardige boek van wijlen P. Keuning „Arbaidersmensken”. Zeker, het is een roman, maar geromantiseerd is het zeker niet. Maar ons verhaal speelt tussen 1700 en 1800 en het is van die tijd dat Ds Wumkes in zijn boek „De Gereformeerde Kerk in de Ommelanden” schreef:

„Geen publieke zonde had in de Ommelander kleidorpen haar klauwen
„dieper in het volksleven geslagen dan de dronkenschap. Onrustbarend
„was het gebruik van het kluunbier en van brandewijn in alle kringen
„der samenleving”.

Ook de bewoners van Houwerzijl zullen daaraan niet zijn ontkomen. Ook zij zullen het grauwe spook van de verveling gedurende de lange winteravonden wel eens getracht hebben te verjagen door de tijdelijke vergetelheid in het kluunbier te zoeken.

Het was dan ook in de avond van 27 december 1773 dat een vrolijk gezelschap aldaar bijeen was ten huize van Jan Jelles Swart. Toen tegen middernacht zijn broe.

derszoons Jelle Hendriks en Cornelis Hendriks de woning verlieten in gezelschap van hun neef Jan Willems Swart; Cornelis om naar Zoutkamp te lopen waar hij schippersknecht was en de anderen om de ouderlijke woning op te zoeken, kwamen zij bij het huis van Hendrik Jans Weem, Frederik van den Bosch tegen die enkele meiden (dienstboden) naar huis bracht. Gezien zijn naam, zal Frederik zeker geen inboorling zijn geweest. Of het dit feit was dan wel nawerking van het kluunbier blijkt niet uit de acten, maar men liep al dan niet opzettelijk tegen Frederik op hetgeen een algemene vechtpartij tengevolge had. Van den Bosch scheurde zijn bovenlip en liep een bloedende hoofdwonde op en moest in het huis van Weem worden verbonden. Vele vellen papier werden daarna over deze zaak volgeschreven. De zaak kwam voor het eerst te Ulrum voor op 13-5-1774 en het duurde tot 21-10-1774 dat de Redger uitspraak deed: Jan Jelles Swart 25 daalders boete; Jelle Hendriks 30 daalders en Cornelis Hendriks 25 daalders; voorzeker forse bedragen voor die tijd. Mogelijk is het feit dat Jelle Hendriks en Cornelis Hendriks ontkenden tegen het wettig en overtuigend bewijs in, van invloed geweest op de uitspraak.

In ieder geval, hoe het zij, nadien is tot de invoering van de Franse Justitie, geen vechtpartij meer geregistreerd in de archieven van het Grootte en Kleine Reedschap waaronder Houwerzijl destijds viel.

Uit het bovenstaande blijkt wel dat de familienaam Zwart of Swart toen nog niet algemeen gevoerd werd. Het was dan ook bovengenoemde Jan Jelles, die nog onder een patronym gedoopt werd, in 1757 bij zijn huwelijk met Martje Harms, voor het eerst als Swaart werd ingeschreven. Latere doopinschrijvingen spreken echter meestal van Zwart.

De gegevens omtrent de eerste geslachten zijn niet compleet, vermoedelijk mede doordat er kinderen te Ulrum zijn gedoopt (niet gevonden door de slechte staat van het doopboek) of ongedoopt zijn gebleven tijdens de een of andere vacature van de predikant. Van enkelen zal dan ook moeten worden gezegd dat het wel zò zal zijn geweest gezien hun verhouding tot de anderen.

Het geslacht vangt dan aan met:

Ie geslacht.

1. Jelle Willems, geboren te Ulrum omstreeks 1680 (niet in het doopboek gevonden), gehuwd te Niekerk en Vliedorp 18-3-1704 met:
Martje Jans, van Warffum. Zij woonden reeds in 1713 te Houwerzijl.

IIe geslacht.

Kinderen van 1, waarvan de eerste 4 geboren te Houwerzijl:

2. Jan Jelles, ged. Niekerk	2-4-1713
3. Aafke Jelles, ged. Niekerk	22-3-1716
4. Trijntje Jelles, ged. Niekerk	24-5-1722
5. Jan Jelles Zwart, ged. Niekerk	29-4-1725
overleden na 1774, gehuwd Niekerk c.a.	7-1-1757
Martje Harms, geb. Houwerzijl, ged. Niekerk	30-4-1730,
dochter van Harm Gorijs en Jantje Berends.	

„XLIII b l d.d. 19-12-1766. R.A. Groningen
„Corneliske Harms, wed. van Lieuwe Sjabbes,
„Martje Harms, gehuwd met Jan Jelles Swart,
„Geertje Harms, gehuwd met Claas Jacobs
„en allen voor Berent Harms als kinderen van
„wijlen Harm Gorijs om zijn kleren te mogen verkopen ter dekking van
„de begrafenis-kosten.”

„XLIII b.l. d.d. 13-5-1774 en volgende acten betreffende de bovenomschre-
„ven vechtpartij.

6. Hendrik Jelles Zwart, (niet in het doopboek gevonden), gehuwd Niekerk c.a. 30-12-1757 met:

Martje Jans, geb. Houwerzijl 8-1-1736, dochter van Jan Everts en Aagtje Egberts, later wonende op de Soltkamp, waar zij op 16-6-1818 overleed als vrouw van Jan Lammerts Bieleveld, afkomstig van Schienmonnikoog.

7. Willem Jelles Swart, (doop niet gevonden), overl. te Houwerzijl vòòr 10-7-1767, gehuwd te Ulrum 24-4-1763 met:

Ietjen Derks, van Ulrum (doop niet gevonden). Hij noemde zich in 1766 reeds Swart.

XLIII b 1 d.d. 11-4-1766.

Rooske Jans contra Willem Jelles Swart tot Ulrum tot betaling binnen 21 dagen van 30 gl 19 stuivers wegens boeskschuld.

XLIII b 1 d.d. 11-4-1766.

De advocaat A. Wolthuis als gemachtigde van Jan Engelberts, Derk Jacobs, Rempt Feijes, Theunis Engelberts, Jacob Engelberts en Lieuwe Ipes, als erfgenamen van wijlen Trijntje Heijkes, gewoond hebbende op het eiland Schiermonnikoog, tegen Willem Jelles Swart tot aflossing van 100 guldens.

XLIII b. 1. d.d. 10-7-1767.

Verzoek van Ietjen Derks, weduwe Willem Jelles Swart en Martje Willems gep. door haar man Jacob Pieters als erfgenamen van Willem Jelles om zaken te mogen regelen.

Kinderen van 5, allen geboren te Houwerzijl.

8. Martje Jans Swart, ged. Niekerk	4-2-1759
9. Martje Jan Swart, ged. Niekerk	4-10-1762
10. Jantje Jans Swart, ged. Niekerk	7-9-1763

IIIe geslacht.

Kinderen van 6.

11. Jelle Hendriks Swart, geb. Houwerzijl 20-8-1759, overl. Vliedorp 13-6-1817, dagloner aldaar, gehuwd Niekerk c.a.
Jantje Mennes, geb. Hornhuizen 16-3-1746, overl. Vliedorp 16-12-1808, dochter van Menne Sierts en Fenje Tonnis te Hornhuizen. Hij was betrokken bij de vechtpartij in de aanhef genoemd.
12. Cornelis Hendriks Swart, (doop niet gevonden), betrokken bij de vechtpartij in de aanhef genoemd. Hij was schippersknecht te Zoutkamp, doch van hem is niets meer gevonden.

IIIe geslacht.

Kind van 7.

13. Jan Willems Swart, (doop niet gevonden). Indien hij niet vòòr het huwelijk geboren is dan zou hij dus tijdens de vechtpartij ongeveer 10 jaren geweest zijn. Gezien de opvattingen van die tijd, behoorde een veroordeling op die leeftijd niet tot de uitzonderingen. Omtrent hem is verder niets gevonden.

IVe geslacht.

Kinderen van 11, allen geboren te Houwerzijl.

14. Hendrik Jelles Swart, ged. Niekerk 3-10-1769, gehuwd aldaar 15-6-1799 met Rooske Wessels, geb. te Zoutkamp ged. Vierhuizen 17-10-1773, dochter van Wessel Jens en Anje Heres.

XLIII d d.d. 25-1-1783.

Inventarisatie van de goederen van Wessel Jans en wijlen Anje Heres.

Een huis staande op de Zoltkamp zijnde een herberg met cremerie met inventaris, geschat op 950,— gulden. Aan contante penningen 550 gl.

15. Brechtje Jelles Swart, ged. Niekerk 18-9-1775, overl. Vierhuizen 22-2-1813, gehuwd Niekerk c.a. met:
Jakobus Berghuis, ged. Vierhuizen 13-3-1778, overl. aldaar 28-3-1821, landbouwer, zoon van Hermannus Berghuis en Trijntje Jacobs Beukema, landbouwers op „Robersum”, nabij Vierhuizen, kleinzoon van Jacobus Berchuis en Jantje Hendriks, landbouwers te Vierhuizen en achterkleinzoon van Har-

mannus Berckhuis, predikant te Niekerk en Vliedorp en Catharina Hulsebusch, die een zoon was van Jacobus Berchuis, predikant te Vierhuizen en Zoutkamp (1673-1690) en Gesina Cloecks.

Jacobus Berghuis huwde als weduwnaar op 2-5-1819 te Ulrum met Berendje Lues Dijkstra.

16. Jan Jelles Zwart, ged. Niekerk 29-10-1777.
17. Menne Jelles Zwart, ged. Niekerk 19-11-1780, overl. aldaar 6-1-1848, dagloner, gehuwd te Ulrum 15-5-1820 met:
Aafke Geerts Jolman, geb. Houwerzijl ged. Niekerk 3-5-1799, overl. Houwerzijl 5-12-1884, dochter van Geert Lammerts Jolman en Trijntje Pieters, dagloners te Vliedorp. 7 kinderen.
18. Aafke Jelles Zwart, ged. Niekerk 8-2-1784.
19. Kornelis Jelles Zwart, geb. Vliedorp 29-7-1787, overl. aldaar 10-11-1850, gehuwd te Ulrum 30-6-1815 met:
Aafke Gerrits Frik, geb. Zoutkamp 9-12-1793, overl. aldaar 28-12-1857, dochter van Gerrit Egberts en Reinje Pauwels.
Zwart was in 1815 schipper, wonende te Houwerzijl; in 1823 koopman te Vliedorp en was later wagenaar (voerman) te Zoutkamp. 15 kinderen.
20. Jantje Jelles Zwart, ged. Niekerk 4-11-1789, overl. Leens 10-12-1815 met:
Simon Jans Meijer, geb. Leens 7-5-1793, overl. aldaar 25-3-1827, landarbeider, zoon van Jan Rijpkens Meijer en Enje Simons. Gehuwd Leens IIe 5-2-1841 met:
Pieter Jacobs Lemstra, ged. Warfhuizen 22-11-1789, (onder patronym), overl. Leens 17-6-1861, dagloner, weduwnaar van Anje Kornelis Smit, overl. Leens 21-3-1840 en zoon van Jacob Luitjes Lemstra, in leven wagenaar te Warfhuizen en Trientje Pieters.

Terwille van de plaatsruimte sluit ik dit familie-overzicht af met het IVE geslacht. Of hier te lande nog mannelijke nakomelingen even is mij niet bekend. Aangezien van het Ve geslacht twee familie's met kinderen naar de Ver. Staten emigreerden, is het natuurlijk wel mogelijk dat daar ergens nog een mister Black is die zich op zijn Hollandse afkomst beroemt.

De enige mij bekende mannelijke nakomeling is Cornelis Derk Zwart, geb. Groningen 5-9-1920, onderwijzer in Kaiapoi (New Zealand) die gehuwd zou zijn waaruit 3 kinderen.

o—o

KWARTIERSTAAT VAN ANNECHIENA PAAP

door A. HOFT

1. Annechiene Paap, geb. Veendam 11-11-1858, overl. te Gron. 17-4-1925, huwt Groningen 24-11-181. Auke Hoft.
2. Jan Jans Paap, geb. Veendam 2-11-1818, ov. Veendam 1869, zeeman, huwt Veendam 6-12-1843
3. Grietje Zoutman, geb. Veendam 24-11-1818, ov. ald. 4-4-1907.
4. Jan Jans Paap, geb. Wildervank 10-6-1781, schipper, huwt Wildervank 29-12-1809
5. Annechien Hindriks Joosten, ged. Wildervank 3-5-1789.
6. Evert Everts Zoutman, ged. Veendam 9-11-1783, schipper, huwt
7. Albertje Seijes Kruizinga, geb. Veendam 30-1-1785.
8. Jan Jans Paap, geb. Wildervank 3-3-1748, ov. op zee 25-2-1806, zeeman, huwt Wildervank 26-12-1779
9. Gertien Jans Deuse
10. Hindrik Jans Joosten, ged. Wildervank 15-11-1751, ov. ald. 22-2-1830, huwt Wildervank 30-12-1774
11. Grietje Willems
12. Evert Philippus Zoutman, geb. Zuidbroek 25-1-1743, schipper, ov. Veendam 20-11-1772
13. Hillegjen Rentes.

14. Ceje Geerts Kruizinga, geb. Veendam 5-11-1758 huwt Veendam 21-12-1781
15. Grietje Jans Smit
16. Jan Jansen Paap, huwt
17. Geertjen Jans
18. Jan Geerts Deuse, zeeman ov. Wildervank 21-10-1815, huwt Veendam 27-12-1761
19. Margjen Jans
20. Jan Joostens huwt
21. Roelofje Hendriks
22. Willem Clasens van Gasselternieveen, huwt Wildervank 20-7-1753
23. Vrouwke Jacobs Pronk, ged. Wildervank 19-7-1733
24. Philippus Everts huwt Zuidbroek 25-12-1738
25. Geeske Jans
28. Geert Gerrits Kruizinga, ged. Sappemeer 1-3-1725, huwt Veendam febr. 1748
29. Trijntje Poppes, ged. Sappemeer 21-3-1717, eerder geh. Wildervank 18-12-1735 Geert Jans Bakker
30. Jan Lammerts Smit, ged. Veendam 2-11-1738, huwt Veendam 6-1-1760
31. Albertje Lubberts, ged. Veendam 11-1-1739
36. Geert Jans huwt
37. Geertien Jans
40. Joest Harmens, huwt Wildervank 10-2-1709
41. Elsjen Geerts, zij hertr. Wildervank 15-4-1736 Jan Harmens, en Wildervank 21-12-1753 Hindrik Everts Schut.
46. Jacob Jans Pronk, huwt Wildervank 7-2-1732
47. Lijsje Christiaans
52. Hemme Hemmes, huwt Veendam 25-2-1700
53. Gepke Rentes, ged. Winschoten 14-6-1668
56. Gerrit Ceijes Kruizinga, ged. Sappemeer 19-7-1696, huwt ald. 19-7-1696
57. Nieltjen Geerts
58. Poppe Poppes, ged. Sappemeer 18-9-1681, ov. na 1732 huwt Sappemeer 26-12-1706
59. Wemeltje Geerts, geb. omstr. 1685, ov. na 4-12-1732
60. Lammert Jans Smit, huwt
61. Heiltje Jans
62. Lubbert Alberts, van Groningen, z. v. Albert en Lumke Lubberts, huwt Wildervank 24-1-1738
63. Grietje Geerts, d. v. Geert en Grietien Pieters
92. Jan Hindriks Pronk, geb. te Giethoorn, huwt Veendam 11-3-1688
93. Frouwke Hindriks, geb. te Hoogeveen
106. Rento Wessels, huwt Winschoten 7-7-1667
107. Geeske Jans, geb. te Lengerich.
112. Seije Wichers Cruisinga, ged. Sappemeer 6-5-1668, lidm Sappemeer 8-12-1700, woont te Zuidbroek, huwt Sappemeer 11-10-1690
113. Elssien Gerrijts
116. Poppe Ockes, huwt
117. Janneke Ebels
224. Wicher Cruisinga, geb. omstr. 1630 Doezum? ov. na 1671, woont later te Zuidbroek, huwt Sappemeer 19-1-1651

225. Jelleke Jelkesdr.
 448. Tjebbe Cruisinga, geb. omstr. 1590, eigenerfde te Doezum, ov. voor 1646, in 1617 eigenaar van Benkemaheerd te Doezum, huwt 12-6-1626 Trijntie Geerts, verkoopt Benkemaheerd 3-9-1638. Huwt voor 1636 te Sappemeer
 449. Renske Seijes
 896. Gaedje Cruysingha
 898. Seije Reintiens huwt
 899. Joucke.

o—o

DOORNBOS

door A. de VRIES

Op de Doornbos-bijeenkomst te Winschoten nam ik op mij voor de heer W. R. Doornbos te Winschoten enige nadere gegevens uit te zoeken.

Op de Doornbos-bijeenkomst te Groningen verwachtte ik geen familieleden van hem aan te treffen, en had dus geen gegevens meegenomen. Groot was mijn verwondering, dat ter vergadering een Doornbos en een Dorenbosch aanwezig waren, die afgaande op myn gevoel beide familie van de eerste zouden moeten zijn.

Een globaal onderzoek heeft dit ook bevestigd. Ik geef hieronder de verwantschap.

De grootvader van W. R. Doornbos was:

1. Willem Pieters Doornbos, geb. 10 jan. 1868 in Tietjerksteradeel; zoon van
2. Pieter Willems Doornbos, geb. 1838/9 te Ureterp, bij huw. boereknecht, geh. 3 maart 1866 in Tietjerksteradeel met
3. Willemke Wiersma, geb. 1842/3 te Zwaagwesteinde; kleinzoon van:
4. Willem Ludzers Doornbos, landbouwer, geb. 13 sept. 1815 te Wijnjeterp, geh. 8 febr. 1838 Opsterland met
5. Tjitske Pieters Mud, geb. 1808 te Ureterp, achterkleinzoon van:
8. Ludzerd Willems Doornbos, arbeider/koemelker/boer, geb. 30 aug. 1781 Oudega (Small.), overl. 5 april 1848 Haulerwijk, geh. met
9. Harmke Douwes van der Zwaag.
16. Willem Huites Dorenbos, schoenmaker, geb. ? 1747 te ?, overl. 7 jan. 1819 Drachten, geh. I. 8 aug. 1773 Oudega (Sm) met
17. Pietje Folkerts, geh. II. 4 juni 1786 Oudega (Sm) Sjoukjen Hendriks
32. Hoite Hillebrands en
33. Pietje Doijes, echtelieden inleven te Wijnjeterp.

De grootvader van de heer E. Doornbos te Haren was:

1. Willem Doornbos, geb. 28 dec. 1874 Sexbierum,
2. Hoite Doornbos, bij huw. turfschipper, geb. ??? 1844 te Haarlem; geh. 4 jan. 1868 Barradeel met
3. Grietje Sierds van der Woude
4. Willem Hoites Doornbos, schipper, geb. ??? 1804/5 Drachten, overl. 9 april 1847 Franeker; geh. met
5. Antje Tjeerds Kooistra
8. Hoite Willems Doornbos, koopman, geb. ??? 1773 Oudega (Sm.) overl. 4 nov. 1847 Drachten; geh. I Jantje Harts II Eelkjen Douwes
16. Willem Hoites en
17. Pietje Folkers (zie boven)

De grootvader van de heer Dorenbos te Roden zal zijn:

1. Hillebrand Dorenbos, geb. 22 maart 1867 Haulerwijk
2. Jacob Hillebrands Dorenbos, geb. 15 april 1836 Haulerwijk
4. Hillebrandt Willems Dorenbos, schoenmaker, geb. ??? 1790/1; overl. plm. 16 okt. 1850 Haulerwijk, geh. met
5. Geelke Jakobs van Dijk
8. Willem Huites en
9. Sjoukjen Hendriks (zie boven)

Voor mij is nu interessant of deze families verwant zijn aan Mr. Willem Dorenbos, procureur en postulant te Bergum, gehuwd met Grietje Meijnerdsdr, die nov. 1623 aan de pest stierven (zie Hepkema, Eenvoudige memorien blz. 96).

Dit na te gaan moet echter voorlopig blijven liggen in verband met andere nasporingen.

Ik meende echter het bovenstaande reeds te moeten doorgeven.
Heeft iemand anders misschien verdere gegevens?

o—o

KWARTIERSTAAT VAN ALBERT HARMS

door A. HARMS

1. ALBERT HARMS, geb. 4-5-1931, te Vries; Portier bij de Kon. Ned. Soda Ind., gehuwd te Avereest 12-8-1960 met Hendrikje Vogelzang.
2. Jan Harms, geb. 24-3-1912, te Eelde; loswerkmán; gehuwd 13-12-1930 te Vries, met
3. Jan Wilkens, geb. 23-5-1912, te Vries;
4. Albert Harms, geb. 9-1-1887, te Haren; gehuwd 6-5-1911 te Eelde, met
5. Hinderkien Gleisteen, geb. 5-12-1885, te Peize; overl. 24-12-1860 te Peize.
6. Jannes Wilkens, geb. 20-6-1886, te Peize; overl. 16-2-1946, te Vries; gehuwd 16-11-1907 te Vries met
7. Janna Homan, geb. 14-4-1886, te Vries; overl. 17-11-1943, te Groningen.
8. Jan Harms, geb. 23-2-1859, te Haren; overl. 18-11-1928, te Eelde; gehuwd met
9. Johanna Kooi, geb. 10-6-1861, te Haren; overl. 28-1-1928, te Eelde.
10. Lucas Gleisteen, geb. 2-9-1854, te Peize; landbouwer; overl. 1-4-1939, te Peize, gehuwd 10-5-1879 te Peize met
11. Lammechien Eitens, geb. 15-9-1855, te Peize; overl. 29-8-1893, te Peize.
12. Jan Wilkens, geb. 23-2-1854, te Vries; landbouwer; overl. 8-6-1902, te Eelde; gehuwd 29-4-1884 te Eelde met
13. Janna Hoenderken, geb. 8-7-1855, te Eelde; overl. 20-6-1886, te Peize.
14. Evert Homan, geb. 5-6-1857, te Vries; timmerman; overl. 4-2-1938, te Norg; gehuwd 5-1884 te Vries met
15. Marchien v. d. Velde, geb. 21-2-1855, te Vries; overl. 23-1-1936, te Vries.
16. Geert Harms, geb. 20-1-1826, te Zuidlaren; arbeider; overl. 16-7-1906, te Eelde; gehuwd 105-1856 te Haren met
17. Lucretia Stadman, geb. 1-12-1828, te Eelde; overl. 29-11-1901, te Eelde.
18. Albert Kooi, geb. 12-10-1819, te Haren; arbeider; overl. 19-2-1865, te Haren, gehuwd 3-5-1851 te Haren met
19. Jantje de Groot, geb. 9-8-1825, te Haren; overl. 22-10-1874, te Haren.
20. Lammert Gleisteen, geb. 27-3-1824, te Groningen; landbouwer; over. 19-9-1903, te Peize; gehuwd 4-5-1844 te Roden met
21. Hinderkien Nienhuis, geb. 10-1-1818, te Peize; overl. 10-9-1900 te Peize.
22. Wigger Eitens, geb. 20-1-1824, te Peize; arbeider; overl. 12-12-1893, te Peize met

23. Antien Feringa, geb. 1-2-1820, te Peize; overl. 30-3-1896, te Peize.
24. Arend Wilkens, geb. 14-7-1825, te Vries; landbouwer; overl. 5-10-1902, te Vries; gehuwd 6-5-1851 te Vries met
25. Willemtien Bebingh, geb. 18-10-1824, te Vries; overl. 26-6-1908, te Vries.
26. Jannes Hoenderken, geb. 18-6-1823, te Eelde; landbouwer; overl. 26-12-1901, te Eelde; gehuwd 12-5-1854 te Eelde met
27. Aaltien Kluivingh, geb. 30-12-1830, te Eelde; overl. 26-8-1903, te Vries.
28. Abel Tonnisz. Homan, geb. 7-8-1816, te Vries; timmerman; overl. 13-2-1889; gehuwd 4-5-1850 te Vries met
29. Janna Pieters, geb. 28-8-1819, te Vries; overl. 28-11-1890, te Vries.
30. Albert v. d. Velde, geb. 12-11-1825, te Vries; landbouwer; overl. 10-4-1909, te Vries; gehuwd 4-5-1854 te Vries met
31. Harmtien Bebingh, geb. 19-3-1825, te Vries; overl. 28-11-1894, te Vries.
32. Jan Geertz. Harms, geb. 3-6-1798 te Haren; arbeider; overl. 28-1-1858 te Haren; gehuwd 15-5-1825 te Haren, met
33. Willemtje Wassens, geb. 27-3-1796 te Zuidlaren; overl. 10-3-1869 te Zuidlaren.
34. Jan Stadman, 14-5-1801 te Beilen; arbeider; overl. 22-3-1876 te Eelde; gehuwd 12-3-1828 te Eelde, met
35. Harmanna Strootman, geb. 22-12-1807 te Groningen; overl. 1-9-1876 te Eelde.
36. Hindrik (Albertz.) Kooi, geb. 15-2-1783 te Haren; landbouwer; overl. 18-5-1848 te Haren; gehuwd 15-5-1814 te Haren met
37. Johanna Elisabeth Bazuin, geb. 1792 te Haren; overl. 23-12-1865 te Haren.
38. onbekend.
39. Aaltje de Groot, geb. 24-8-1802 te Haren; arbeiderster; overl. 28-2-1879 te Haren.
40. Philippus Gleisteen, geb. 13-11-1789 te Groningen; stoelmatter; overl. 29-11-1826 te Groningen; gehuwd 2-3-1823 te Groningen met
41. Johanna Sophia Christiana Dondorff, geb. 3-8-1792 te Willemstad (N.B.); overl. 25-3-1870 te Roden.
42. Lucas Nienhuis, geb. 18-3-1790 te Peize Peize arbeider; overl. 14-4-1854 te Peizer; gehuwd met
43. Acke Hindrikd., geb. 30-9-1793 te Leek; overl. 12-11-1863 te Peize.
44. Eite Wiggerzn. Eitens, geb. 12-3-1797 te Peizer; arbeider; overl. 4-12-1869 te Peize; gehuwd 2-11-1822 te Peize met
45. Grietje Ax, geb. 25-5-1800 te Peize; overl. nà nov. 1850.
46. Kornelus Feringa, geb. te Norg; arbeider; overl. 23-8-1830 te Peize; gehuwd 1-3-1817 te Peize met
47. Lammegien Martinus Venema, geb. 17-1-1790 te Peizer; overl. 16-10-1862 te Peize.
48. Hendrik Wilkens, geb. 19-12-1789 te Vries; landbouwer; overl. 13-1-1861 te Vries; gehuwd 19-5-1819 te Vries met
49. Henderkien Arends Koops, geb. 27-5-1799 te Peize; overl. 22-8-1822 te Vries.
50. Jan Bebingh, geb. 2-2-1772 te Vries; landbouwer; overl. 24-3-1831 te Vries; gehuwd 18-6-1812 te Vries met
51. Annechien Roelfsema, geb. 18-9-1791 te Vries; overl. 16-6-1863 te Vries.
52. Reinder Kluivingh Hoenderken, geb. 15-6-1777 te Noordlaren; landbouwer; overl. 23-5-1850 te Haren; gehuwd 15-10-1815 te Zuidlaren met
53. Janna van Bon, geb. 20-5-1788 te Zuidlaren; overl. 3-11-1881 te Eelde.
54. Roelof Kluivingh, geb. 18-12-1808 te Eelde; landbouwer; overl. 19-9-1873 te Eelde; gehuwd 10-7-1830 te Eelde, met
55. Aaltien Hartlief, geb. 15-7-1804 te Eelde; overl. 30-3-1866 te Eelde.

56. Tonnis Homan, geb. 10-1-1794 te Assen; timmerman; overl. 21-5-1858 te Vries; gehuwd 19-12-1815 te Vries, met
57. Jacobje v. d. Klink, geb. 6-5-1787 te Vries; overl. 7-7-1864 te Vries.
58. Evert Pieters, geb. 11-9-1773 te Vries; landbouwer; overl. 1-5-1847 te Vries; gehuwd 8-5-1808 te Vries, met
59. Grietje Jansd. Mellens, geb. 20-8-1780 te Anlo; overl. 26-2-1850 te Vries.
60. Pieter v. d. Velde, geb. 30-4-1771 te Vries; arbeider; overl. 28-8-1852 te Vries; gehuwd ca. 1820 te Vries, met
61. Marchien Schuring, geb. 3-1-1785 te Rolde; overl. 27-5-1867 te Vries.
62. Jacob Bebingh, geb. 28-5-1769 te Vries; landbouwer; overl. 5-10-1831 te Vries; gehuwd 7-5-1813 te Vries, met
63. Annechien Kremer, geb. 19-3-1789 te Vries; overl. 10-7-1846 te Vries.
64. Geert Janzn. Harms, gehuwd 18-6-1797 te Noordlaren, met
65. Ida Jansd., geb. 10-3-1776 te Anlo.
66. Geert Wassens, geb. 19-4-1761, te Zuidlaren; wever; gehuwd 15-4-1792 te Zuidlaren, met
67. Harmtjen Everts, gehuwd 15-4-1792 te Zuidlaren, met
68. Jan Egberts.
69. Jantien Jansd.
70. Jans Gerritszn. Strootman, geb. 22-12-1771 te Groningen; overl. 1-4-1850 te Eelde; gehuwd met
71. Lucretia van Ulphen.
72. Albert Roelofzn., landbouwer, gehuwd met
73. Jantien Hindriksd.; overl. 7-11-1850 te Haren.
74. Jan Harmzn. Bazuin, geb. te Vries; overl. 23-3-1861 te Haren; landbouwer; gehuwd 16-5-1785 te Haren, met
75. Wendeltien Loers.
78. Jan Jansz. de Groot, geb. te Emmen; voerman; overl. 1-5-1837 te Haren; gehuwd 10-5-1801 te Haren, met
79. Ennigje Meijering, geb. 19-12-1773 te Anlo; overl. 4-8-1846 te Haren.
80. Lammert Gleisteen, geb. 22-3-1761 te Groningen; metselaarsknecht; overl. 8-11-1826 te Groningen; gehuwd 18-5-1784 te Groningen, met
81. Juria Menseboer, geb. 14-1-1761 te Groningen.
82. Wilhelm Christiaan Jacob Dondorff, geb. 17-4-1758 te Jena (bi; Leipzig), Grenadier; overl. 3-8-1814 te Roden, met
83. Frederika Sophia Fugin.
84. Hindrik Lucaszn.
85. Ameltijn Germd.
86. Hindrik Koeneszn.
88. Wigger Eitens, geb. 19-12-1773 te Peize; kastelein; overl. 28-10-1811 te Peize; gehuwd met
89. Aaltien van Hoorn, 19-1-1772 te Peize; overl. 7-12-1848 te Peize.
90. Nicolaas Ax, geb. ca. 1772; kleermaker; overl. 3-12-1844 te Peize; gehuwd met
91. Lijsbeth Berends.
92. Hinnerikus Hindrikzn., geb. 10-3-1776 te Norg; gehuwd 10-3-1776 te Norg met
93. Antjen Hindrikd.
94. Martinus Lammertzn. Martens; landbouwer; gehuwd met
95. Fennechien Klasens (Kruims), geb. 28-7-1754 te Peize; overl. 6-7-1827 te Peize.

96. Pieter Wilkens, geb. 22-6-1749 te Vries; landbouwer; overl. 31-5-1815 te Vries, met
97. Geessien Hendrikd. Schuiling, geb. 2-2-1754 te Peizer; overl. 14-1-1838 te Vries.
98. Arend Janszn. Koops, geb. 28-6-1772 te Peize; arbeider; overl. 28-7-1836 te Peize; gehuwd met
99. Aaltien Geertd. Huizenga, geb. 54-1774 te Roden; overl. 6-5-1848 te Peize.
100. Ties Willemzn. Bebingh; landbouwer; gehuwd 9-6-1754 te Vries, met
101. Leentje Hendrikd.
102. Roelof Janz., overl. 13-3-1805 te Vries.
103. Grietien Jand. Smeenge.
104. Otto Hoenderken, geb. 8-4-1742, te Noordlaren; overl. 9-3-1799, te Noordlaren, landbouwer; gehuwd 12-12-1769 te Noordlaren, met
105. Grietje Hamming, geb. 24-2-1745, te Noordlaren; overl. 29-8-1820 te Haren.
106. Albert van Bon; schipper; gehuwd met
107. Anna Fix.
108. Floris Kluivingh, geb. 12-1-1784 te Eelde; overl. 16-6-1844, te Eelde; landbouwer; gehuwd 10-2-1805 te Eelde, met
109. Aaltje Jeronimus, geb. 16-12-1787 te Eelde; overl. 13-12-1846 te Eelde.
110. Jan Willemzn. Hartlief, geb. 26-4-1759 te Eelde; overl. 29-5-188 te Eelde; landbouwer; gehuwd 3-1-1797 te Eelde, met
111. Jantien Vedder, geb. 18-9-1774 te Vries; overl. 13-4-1846 te Eelde.
112. Geert Homan, geb. 18-11-1760 te Vries; overl. 24-5-1842 te Vries; timmerman; gehuwd 7-4-1793 te Assen, met
113. Hendrikje Everts, geb. 8-5-1774 te Assen; overl. 21-10-1847 te Vries.
114. Abel Roelofzn., geb. 19-5-1754 te Vries; overl. 14-11-1808 te Vries; landbouwer; gehuwd 10-6-1781 te Vries met
115. Trijntje Hendriks, geb. 8-12-1754 te Vries; overl. 1-2-1788 te Vries;
116. Pieter Janz., geb. 1-6-1738 te Vries; gehuwd 19-6-1768 te Vries, met
117. Marrigje Everts, geb. 25-9-1735 te Vries.
118. Jan Mellents; gehuwd 23-11-1777 te Anlo, met
119. Jacobtje Meijering, geb. 25-2-1759 te Anlo.
120. Jan Pieterzn., overl. 25-2-1807 te Vries; gehuwd 24-5-1767 te Vries, met
121. Jantje Jansens.
122. Albert Schuring; gehuwd 5-5-1782 te Rolde met
123. Grietien Reinders; overl. 15-11-1810 te Rolde.
124. zie nr. 100.
125. ziet nr. 101.
126. Egbert Kremer, geb. 20-3-1760 te Vries; overl. 13-9-1842 te Vries; landbouwer; gehuwd 4-6-1786 te Vries, met
127. Harmtje Harms, geb. 16-4-1759; overl. 6-9-1848, beide te Vries.
130. Jan Harmzn. Smit; gehuwd 19-5-1766 te Anlo, met
131. Grietje Harmd., geb. 12-6-1746 te Anlo; overl. 5-9-1809 te Anlo.
132. Wasse Geertzn.; gehuwd 10-2-1760 te Zuidlaren, met
133. Grietje Berends.
140. Gerrit Strootman.
152. Jan Janzn. (van Emmen).
153. Aaltje.
154. Jan Roelofzn., gehuwd 29-6-1749 te Drouwen, met
155. Gebbigje Albertsd.

160. Berend Gleisteen; gehuwd met
161. Anna Lammers.
162. Filippus Mensebour, overl. 13-4-1763 te Groningen; Lid van het Koopman en Cramergilde vanaf 1741; gehuwd 19-3-1739 te Groningen, met
163. Grietje Schucking, geb. 20-6-1718 te Noordlaren.
164. Johan Andreas Dondorff, gehuwd met
165. Maria Juliana Rosenhagim.
176. Albert Albertins.
178. Tjamme van Hoorn; gehuwd met
179. Grietje Alberts.
180. Johan Wilhelm Ax.
190. Klaas Kruims; gehuwd met
191. Hindrikje Jansens.
192. Willem Pieterz.; gehuwd met
193. Roelofje Assies.
196. Jan Koops; gehuwd met
197. Hinderkien Hindriksd.
198. Geert Menneszn. Huizinga, geb. 24-12-1741 te Hoogkerk; overl. 5-3-1822 te Roden; gehuwd met
199. Hinderkien Jans.
208. Jannes Hoenderken, geb. 20-2-1701 te Noordlaren; overl. 21-21-1763 te Noordlaren; landbouwer; gehuwd 20-3-1740 te Noordlaren, met
209. Hinderika Buitingh, afkomstig van Gieten.
210. Lukas Hammink; gehuwd 16-7-1741 te Noordlaren met
211. Jantyn Cluivinghe, geb. 7-3-1717 te Noordlaren.
216. Roelof Kluingh; gehuwd 29-12-1782 te Eelde met
217. Trientien Jans.
218. Jeronimus Willemzn., geb. 19-1-1738 te Eelde; gehuwd 15-12-1782 te Eelde met
219. Willemtien Willemsd., geb. 2-5-1753 te Eelde; overl. 31-8-1828 te Eelde.
220. Willem Janzn., gehuwd 22-3-1739 te Eelde met
221. Aaltje Jansens Hartelief.
222. Gerrit Vedder, geb. 14-1-1740 te Vries; gehuwd 25-10-1767 te Vries met
223. Hinderkien Meulenkamp, geb. 14-3-1745 te Vries; overl. 4-2-1829 te Vries.
224. Pieter Homan, gehuwd met
225. Hinderkien Geerts.
226. Evert Teunis, geb. te Lieveren (Roden); gehuwd 12-5-1771 te Assen met
227. Marchien Geerts.
230. Hindrik Arends.
232. Jan Pieterzn.
234. Evert Roelofzn.
238. Roelof Adams, overl. 5-12-1807 te Anlo; gehuwd 5-2-1758 te Anlo met
239. Grietje Janssens.
250. Hendrik Roelofzn.
252. Harm Janzn. Kremer, geb. 30-5-1734 te Vries; gehuwd 10-6-1759 te Vries met
253. Jantien Willems, geb. 5-2-1736 te Vries.
254. Harm Roelofzn.; gehuwd 6-7-1750 te Vries met

255. **Annegien Gerrits.**
326. **Anthony Schucking**, geb. te Rolde, Predikant te Rolde, Noordlaren en Zuidlaren; overl. te Zuidlaren 15-3-1722; gehuwd te Rolde 25-9-1712 met
327. **Anna H. Bruggemans**, van Beilen.
396. **Menne Gerrits Huizinga**; gehuwd met
397. **Aaltje Geerts.**
416. **Albertus Hundricken**, afkomstig van Anlo; gehuwd in 1699 met
417. **Arentien Hoitinghe**, geb. 13-11-1681 te Noordlaren.
418. **Otto Buitingh**, van Gieten; gehuwd met
419. **Frederikein Meijering**, begraven op 23-10-1733 te Gieten.
420. **Taale Hammink.**
422. **Reinier Cluvinghe**, van Paterswolde; gehuwd omstreeks 1713 te Noordlaren.
423. **Grietien Levinghe**, geb. 2-3-1690 te Noordlaren.
436. **Willem Hieronymus**, gehuwd met
437. **Grietje Jans.**
438. **Willem Jans**, gehuwd met
439. **Aaltien Jansens Hartelief.**
446. **Hendrik Albertzn. Meulenkamp**, van Vries; gehuwd met
447. **Jantien Roelofs**, van Vries.
504. **Jan Egbertzn. Kremer**, van Vries.
506. **Willem Lucaszn.**
834. **Roelof Ottens**; gehuwd te Noordlaren 29-12-1678 met
835. **Jeye Roelofs**, weduwe van Arent Hoitinghe.
836. **Jan Buitingh**, van Noordlaren; gehuwd omstreeks 1665 te Noordlaren met
837. **Aaltje Levinghe.**
846. **Otto Levinghe**, gehuwd met
847. **Avien Levinge.**
1692. **Hendrik Levinghe**, gehuwd met
1693. **Grietje Buitingh.**
1694. **Laurens Levinghe**, gehuwd met
1695. **Bareltien Stevens**, van Zuidvelde (gem. Norg).

o—o

HET WESTERKWARTIERSE GESLACHT HUMMERSMA

door P. LUINSTR

28. **LYSABETH FRANSEN HOMMERSMA.** In tegenstelling tot haar broers schijnt zij niet onbemiddeld te zijn geweest. Zij was eigenares van landerijen in Reiderland, terwijl haar broers hun boerderijen niet in eigendom bezaten, doch huurders waren.

Lysabeth verkocht te Groningen op 11 nov. 1698 aan Laurens Harms en Eeffke Cornellis echtelieden in de Beerta plm. 12 deimpten land onverschieden in Beertsterhamrik (tegenwoordig Nieuw-Beerta) gelegen voor 2450 ca. coliguldens, te betalen 1 nov. 1698 en 1 mei 1699. De borg was: Frans Harms, „Boeckweiten Mulder”. Wij vinden over deze transactie het volgende aangetekend in de Recht. Archieven prov. Groningen III x, Schuldprotocol van verzegelingen, deel 77, folio 123 verso:

„Ad idem (Wij Borgemeesteren ende Raadt in Groningen betuigen met desen openen verseegetden brieve), dat voor Ons gecompareert en ersohenen is de Eerb. Lysabeth Fransen Hommersma, bekende ende belede voor haar ende haere erffgenamen stede vast en onwederroepelijck verkoft en overgedragen te hebben aen de E. Laurens Harms ende Eefke Cornellis echte lieden

woonachtig in de Beerta, ongeveer twalf deimpten lands onverschieden in Sestien deimpten in Beerster hamrick gelegen hebbende ter naester Swetten Hindrick Jans Brouwer ten Oosten, de Heere Sloot ten Zuiden, Hindrix Heeres als meijer ten Westen en de Hesse wech ten Noorden, Ende sulx voor een somma van Vier en twintich hondert en Vijftich Car: gulden, in twee termijnen te betalen, te weten op den eersten Novemb. 1698 en op den 1. may 1699 telkens de Gerechte helfte van welke eerste termijn de E. Vrouw verkoopersche opgemelt bekende voldaan en gecontenteert te wesen, des wegen stelde de E. verkoopersche voorschreven Ehelieden nae gedaene volle betalinge van 't voorschreven laeste ter mijn in de eigendoomlijke reële possessie van het verkofte voorgeroerte landt, met alle derselven heerlijkheden servituten lasten en swaricheden, wat naeme de oock mogen hebben, om daar mede te mogen doen als een waere eigenaar nae rechte sulx geoorlooft is, noch is mede voor Ons gecompareert de E. Frans Harms Boeckweiten Mulder die sich inlaet als borge voor off wegens de vrije levering, wachtinge en waeringe van voorsz. meergemelte deimpten landt als mede voor alle voor dato deses daerop liggende actien en praetensien onder verband onser goederen en submissie van alle hoge en lage rechten ende Gerichten. Sonder arch ofte list enz. (dat oorkonden wij met onses Stadszegel gegeven) In den jaere Sestien hondert acht en 't negentich den elften November, doe ad idem (Iohan de Drews, Menso Alting, Reneke Busch en Reinold Clinge Borgemesteren waren onser Stadt)."

De vraag rijst hoe Lysabeth aan deze bezittingen kwam, want zij bezat ook nog een boerderij in Nieuw-Beerta (hierover later meer). Was zij ongehuwd of was zij gehuwd geweest met een Oldambtster boer die daar landerijen bezat en haar naliet? Is zij dezelfde waarvan het lidmatenregister van de kerk te Groningen vermeldt: „Juni 1691 Lisebeth Fransen uit de Oude Schans”? Het zijn vragen die nog niet konden worden beantwoord. Weten de lezers van „Gruoninga” in het Oldambt hier soms meer van?

Lysabeth overleed vóór 1705. Waarschijnlijk liet zij geen kinderen na, want de kinderen van haar eerder overleden broer Focke Fransen (zie nr. 29) bezaten in 1705 een boerderij in Nieuw-Beerta „hun van haar moeije Lijsbet Fransen aanbeërft”. Deze kinderen waren Trijntje Fockes getrouwd met Jan Offering te Oldekerk, zoon van Wytje (ook: Wytje) Offering te Zuidhorn, verder Frans Fockes te Kollum en Aut Fockes te Munnekezijl. Over deze personen later meer.

De vorengenoemde erfgenenam verkochten de in Beertsterhamrick gelegen boerderij aan Tierck Bouwkes. Tierck betaalde de eerste termijn voor de „gekogte plaats in Beetsterhammerik” op 20 nov. 1708 te Groningen.

Dirck Pytters te Gerkesklooster en Pyter Fransen Hommersma (broer van Lysabeth Fransen Hommersma), één van de twee voogden over twee minderjarige kinderen van Focke Fransen, waren in 1704 naar de „Beetsterhammerik” geweest „en d' plaats verkogt voor 7200 Caroli guldens”. Verantwoordend aan het gerecht. Actum 26 mei 1705 (Rechterl. arch. Weesboek P 33 Kollumerland en Nieuw Kuisland).

29. FOCKE FRANSEN. Hij was landbouwer op „'t Oogh” bij de „Zyl” (Munnekezijl). Oog betekent eiland, bijv. Schiermonnikoog, Rottumeroog, Langeoog, Wangerooge, Spiekeroog, Callantsoog (voormalig eiland). Het Oogh was vroeger betwist gebied tussen het Convent van Dokkum en het Convent van Gerkesklooster. Op 26 mei 1443 deden de abten van Aduard en van Mariengarde en 2 anderen een scheidsrechterlijke uitspraak in dit geschil waarbij het eiland werd toegewezen aan het Convent van Gerkesklooster, dat het in zijn bezit had (Friesch Charterboek I, 523). 't Oogh komt voor op kaart nr. V in het boek van J. Kooper: „Het Waterstaatsverleden van de Provincie Groningen (Groningen — Batavia 1939).

1671. 13 april. „Compareeren voor de Grietman en de Secretaris van Collumerland: Jan Bienings, Marten Thomas en Fokke Fransen wegens de Weduwe van wylen Frans Hommersma, sampt Thie Pytters...” enz. Zie verder het vermelde bij nr. 21.

1683. 4 febr. Het eerste kind van Focke wordt te Munnekezijl gedoopt. Hierover later meer.

1683. 11 febr. Focke doet tegelijk met zijn broer en schoonzuster geloofsbelijdenis te Munnekezijl. Het kerkeboek vermeldt: „Is des Heeren heiligh Avontmael gehouden, en syn tot de ghemeenschap der Kercke doemaal toegedaen op belydenisse hares geloofs: Op de Zyl: Focke Fransen en Pyter

Fransen beide broeders gedoopt Dieucke Fockes, huisvrouw van Pyter Fransen op 't Nieuwlandt'.

Focke Fransen is omstreeks 1690 „versturven” op het „Oogh”. Hij trouwde met DIEUCKE AUTS. Zij hertrouwde in 1693 of eerder met Ybele Cornelis.

30. HARMEN FRANSEN HOMMERSMA, was landbouwer te Kollum en overl.

1664. Harmen Franses en Aefke Geertsdr. echtelieden wonende te Collum vóór 9 dec. 1671 „in leven gewoond hebben in 't pardeel onder de clockslag van Collum”. Hij was getrouwd met AEFCKE GEERTS, die later hertrouwde met Tjeerd Eeuwes (ook Tiert Uwes genoemd).

doen proclameren 5 pondematen land onder Uytterdycken in gebruik bij Jacob Rotgers brouwer aldaar. Jan Botes per Bruinsma protesteert (Rechterl. arch. proclamatieboek Kollum Q 6, folio 21.) De proclamatieboeken vermelden de verkopen van land waarvoor consent (toestemming) nodig was.

1671. Landverandering van dit jaar vermeldt Aefcke de weduwe van wylen Harmen Fransen voor haer en hare kinderen nopens relaxatie van 8 pondematen los land.

1675. 15 jan. Op deze dag compareerde voor het gerecht Jan Fransen Hommersma wonende bij Collumerterp als geauth. Cur. divisionis over de 2 minderjarige weeskinderen van Wijlen Harmen Fransen Hommersma enz. (Recht arch.)

1685. Pyter Fransen opponeert hem tegen opzegging gedaan ter instantie van Jan Fransen, Clare Fransen gesterkt c. marito sampt Antie Fransen in Oostdongeradeel en Aefke Geerts, huisvrouw van Tjeerd Eeuwes en met deselve geasisteerd en voorts als moeder wettige voorstandster over hare kinderen bij wijlen Harmen Fransen in echte verwekt, en also tezamen of elx voor haar grote erfgenamen van Frans Hommersma c. ux. nopens huis en schuur, hovinge, bouwe en plantagie v, meijersrecht als vorengedacht op Ludgeri en May 1685 resp. tot hun profyt en vrijdom te Verlaten (Recht. arch., Recesboek B 15 Kollumerland en Nieuw Kruisland).

31. CLARE FRANSEN. Zie verder het vermeldde bij haar broer Harmen Fransen Hommersma (nr. 30).

32. ANTIE FRANSEN. Zij woonde in 1685 in Oostdongeradeel. Zie verder het vermeldde bij haar broer Harmen Fransen Hommersma (nr. 30).

Van de vorengenoemde 7 kinderen van Frans Hommersma en Jicke Jans voeren 4 kinderen Hommersma als familienaam en 3 kinderen het patronimicum (vadersnaam) Fransen als familienaam.

Hun voorvaders waren grootgrondbezitters en grietmannen. Toen zij langzamerhand tot de stand van gewone boeren en burgers waren afgedaald, paste de oude aanzienlijke familienaam niet meer voor gewone mensen, hetgeen tot gevolg had dat de familienaam Hummersma (met varianten) niet meer werd geschreven en daardoor uitstierf.

De nakomelingen in rechte mannelijke lijn leven echter heden ten dage nog wel. Zij namen later weer een familienaam aan, o.a. Hofman, Van der Laan, Offeringa, Pomstra, Pompstra. De genealogie van de familie Hummersma wordt daarom voortgezet.

Achtste geslacht.

Kind van Jan Fransen Hommersma en Barber Tyes (nr. 26).

33. ENGBERT JANS. Landbouwer onder de Clockslagh van Barum. Hij trouwde met SYBRIG JANS. Zij was weduwe van Wouter Cornelis en had 4 kinderen uit haar eerste huwelijk, namelijk Jan Wouters, Willem Wouters, Aefke Wouters en Gerrit Wouters.

1697. 24 juli. Sybrig Jans moeder en tutrix over de vier nagelatene weeskinderen bij Wouter Cornelis in egte verwekt, gesterkt met Engbert Jans haar tegenwoordige man en als Curator conjugalis over de kinderen van vaders en bestemoeders goederen enz. Recht. Arch. Koll. P 34.

Na het overlijden van Sybrig hertrouwde Engbert Jans met WISKJEN JOHANNES. Uit dit huwelijk werd een dochter geboren die op 25 okt. 1722 te Burum werd gedoopt (hierover later meer). Wiskje hertrouwde met Jan

Bartels: Op 28 jan. 1726 werd een akte van boedelscheiding opgemaakt waarbij Berber Engberts de dochter van wijlen Wiskjen Johannes goederen kreeg toegewezen (hierover later meer). Hieruit volgt dat Wiskje kort na haar tweede huwelijk moet zijn overleden. Jan Bartels was ook boer onder de Clockslagh van Burum.

Kinderen van Focke Frans en Dieucke Auts (nr. 29).

34. FRANS FOCKES, gedoopt 4 febr. 1683 te Munnekezijl. Landbouwer, in 1721 en 1728 op „De Horne” onder Buitenpost. In 1738 landbouwer op de boerderijen Turpma Klufte 13 en 17 te Kollum, welke respectievelijk 19 en 30 pondematen groot waren. In 1748 op de boerderij Burum nr. 37, groot 40 pondematen.
Hij trouwde met STYNTJE EEDES.
Dooptboek Munnekezijl: 1683. Den 4 febr. Nademiddagh op Munnekezijl frans soon van focke fransen onder Burum.
35. TRIJNTJE FOCKES, gedoopt 5 juli 1685 te Munnekezijl. Zij trouwde op 15 maart 1705 te Oldekerk met JAN OFFERING, zoon van Wijtie (ook Wytje) Offering te Zuidhorn. Jan werd op 11 sept. 1698 te Oldekerk „aangenomen” als lidmaat.
Dooptboek Munnekezijl: 1685. Den 5 Julij gedoopt Trijntie, dochter van focke fransen bij Munnekezijl.
Trouwboek Oldekerk, Niekerk en Faan: 1705. Den 15 Meert zijn Jan Wytjes Offering van Oldekerk en Tryntjen Fokkes van Burum tot Oldekerk in den Houwelyken Staat bevestigd.
36. AUT FOCKES, gedoopt 26 febr. 1688 te Munnekezijl. Hij trouwde op 24 aug. 1710 te Lutjegast met GRIETJEN MENNES, gedoopt 26 febr. 1692 te Lutjegast. Landbouwers te Noordhorn van 1710—1724. In 1724 vertrokken zij naar de boerderij Burum nr. 55, groot 64½ pondemaat. Deze boerderij was oorspronkelijk eigendom van het Genkesklooster. In het lidmatenregister van Burum dat in 1753 werd samengesteld komen Aut en Grietjen beiden nog voor. Later is achter beide namen geschreven dat zij overleden zijn.

0—0

Rectificatie.

Op blz. 52 van „Gruoninga” is vermeld:

Lutcke-Gast: Frans Hommersma 2 grassen. Dit moet zijn: 29 grassen.

0—0

VRAGEN

In juli 1816 zijn volgens een vermelding bij Ritsema van Ikema gemachtigden van Tjaaktje Reintjes, gehuwd met Tjakke Sjoerts Drukker, de te Veendam wonen Gebel Oomkes Nienhuis (gehuwd met Aaltje Reinders) en Gerrit Jacobs Goede.

Is Gebel Oomkes via zijn vrouw verwant aan Tjaaktje Reintjes, en is daardoor ook de naam Nienhuis verklaarbaar?

Wie kan mij hierover inlichten?

A. de Vries, Engelsestr. 17, Leeuwarden.